

Rijksoverheid

A close-up photograph of a 3D printer's nozzle, which is a small, cylindrical metal tip, extruding a fine layer of blue filament. The nozzle is positioned directly above a partially completed blue cylindrical object. The background is blurred, showing various mechanical components of the printer in shades of blue, green, and red, creating a bokeh effect. The lighting is focused on the nozzle and the filament, highlighting the precision of the printing process.

Organisatiedossier ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)

Voorwoord

Geachte bewindspersoon,

Namens de collega's van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat¹ willen we u graag van harte welkom heten. Samen werken wij aan een weerbare economie en een sterk en duurzaam energiesysteem. Door nieuwe technologieën en toepassingen tegen klimaatverandering te stimuleren, bouwen we met onze partners een schoon en welvarender land voor deze en volgende generaties.

Veel producten die we dagelijks gebruiken zijn door Nederlandse bedrijven en werknemers bedacht, ontwikkeld en gemaakt. Van de bakker om de hoek tot de steenfabriek in Limburg. Van watermanagement en chipmachines tot het gebruik van data in de landbouw en de zorg. Bedrijven vergroten de Nederlandse welvaart en hun concurrentievermogen door duurzame oplossingen te bedenken. Daar zijn we ontzettend trots op.

Er zijn ook uitdagingen. We ondervinden steeds vaker de nadelige gevolgen van een veranderend klimaat. De vergrijzing in Nederland en het gebrek aan goed opgeleid personeel leiden tot kopzorgen. De internationale geopolitieke situatie vraagt veel van ons aanpassingsvermogen.

Nederlanders maken zich vaker zorgen over de toekomst. Over onder andere de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen, energie en de hoogte van hun inkomen. Ondernemers zijn bezorgd over regeldruk, het overbelaste elektriciteitsnet en de concurrentiepositie binnen en buiten Europa.

We zijn een eind op weg in de energietransitie, maar in de uitvoering lopen we tegen knelpunten aan. Deze moeten worden weggenomen, zodat energie betaalbaar blijft en Nederland in 2050 een bijna volledig duurzame energievoorziening heeft.

Deze en andere maatschappelijke opgaven en uitdagingen waarvoor EZK staat zijn complex, en raken veel partijen in onze samenleving: medeoverheden, huishoudens, bedrijven, maatschappelijke organisaties. EZK vervult daarom vaak een coördinerende rol, en is actief in het betrekken van stakeholders bij de ontwikkeling van nieuw beleid en de uitvoering daarvan.

We doen dat als beleidsdepartement samen met alle publieke dienstverleners die tot het concern EZK behoren, waaronder de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, de Kamer van Koophandel en Energiebeheer Nederland. En samen met toezichthouders, waaronder de Autoriteit Consument en Markt en de Nederlandse Emissie Autoriteit.

Binnenkort kunt u nader kennismaken met de gezichten achter ons departement, de verschillende beleidsdossiers en de partijen waar EZK mee samenwerkt. Hopelijk helpt dit introductiedossier om snel vertrouwd te raken met het ministerie en de opgaven waarvoor wij aan de lat staan. Samen met alle collega's kijken we uit naar onze samenwerking.

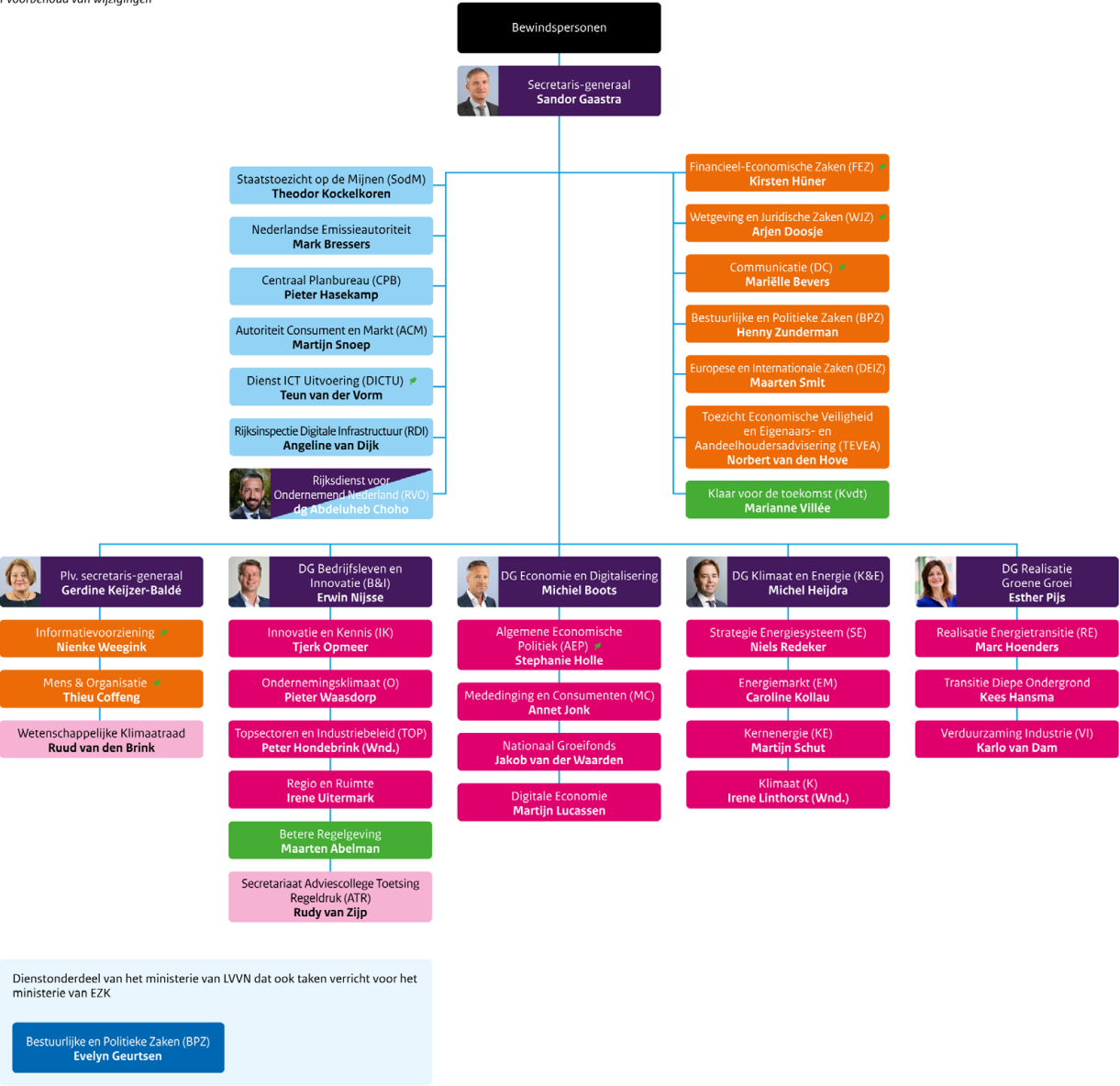
Sandor Gaastra
Secretaris-generaal Economische Zaken en Klimaat

Gerdine Keijzer-Baldé
Plaatsvervangend secretaris-generaal Economische Zaken en Klimaat

¹ In het dossier worden de oude namen van EZ en KGG aangehouden vanwege de recente samenvoeging tot EZK.

Organogram

Organogram | Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Februari 2026
onder voorbehoud van wijzigingen

- Leden Bestuursraad
- Beleidsdirecties
- Programmadirectie
- Stafdirecties
- Adviescollege/adviesraad
- Buitendiensten
- Dienstonderdelen van het ministerie van LVVN die ook taken verrichten voor het ministerie van EZ
- ✓ Verrichten ook taken voor het ministerie van LVVN
- DC = Directoraat-generaal
- dg = directeur-generaal
- Plv. = Plaatsvervangend
- Wvd. = Waarnemend
- Sturingslijnen EZ

Dienstonderdeel van het ministerie van LVVN dat ook taken verricht voor het ministerie van EZK

Bestuurlijke en Politieke Zaken (BPZ)
Evelyn Geurtsen

Inhoud

Voorwoord	2
Organogram	3
SG EZK - Sandor Gaastra	6
Directie Bestuurlijke En Politieke Zaken (BPZ) - (65 fte)	7
Directie Communicatie (DC) - (60 fte)	8
Europese En Internationale Zaken (DEIZ) - (40 fte)	9
Financieel-Economische Zaken (FEZ) - (119 fte)	10
Wetgeving & Juridische Zaken (WJZ) - (182 fte)	11
Toezicht Economische Veiligheid, Eigenaars- en Aandeelhoudersadvisering (TEVEA)	12
Programmadirectie Klaar voor de Toekomst (KvdT) - (17 fte)	14
pSG EZK - Gerdine Keijzer-Baldé	16
Informatievoorziening (IV) - (249 fte)	17
Mens en Organisatie (M&O) - (417 fte)	18
Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) - (21 fte)	19
DG Bedrijfsleven & Innovatie (B&I) - Erwin Nijssse	20
Innovatie (I) - (76 fte)	21
Ondernemingsklimaat (O) - (67 fte)	22
Topsectoren en Industriebeleid (TOP) - (87,6 fte)	23
Regio en Ruimte (RR) - (41 fte)	24
Programmadirectie Betere Regelgeving (in oprichting) - (15 fte)	26
Eenheid Strategie, Analyse En Advies (15 fte)	27
Secretariaat Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) - (20 fte)	28

DG Economie en Digitalisering - Michiel Boots	29
Algemene Economische Politiek (AEP) - (47 fte)	30
Mededinging & Consumenten (MC) - (45 fte)	31
Nationaal Groeifonds - (18 fte)	32
Digitale Economie (DE) - (86 fte)	33
DG Klimaat & Energie (K&E) - Michel Heijdra	34
Klimaat (K) (56,4 fte)	35
Strategie Energiesysteem (SE) - (75 fte)	36
Energiemarkt (EM) - (121 fte)	37
Kernenergie (KE) - (60 fte)	38
DG Realisatie Groene Groei (DGRGG) - Esther Pijs	39
Directie Realisatie Energietransitie (RE) - (148 fte)	40
Team Netcongestie - Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN)	42
Transitie Diepe Ondergrond (TDO) - (102 fte)	43
Directie Verduurzaming Industrie (VI) - (86 fte)	45
Agentschappen & Diensten	46
Dienst ICT Uitvoering (DICTU) - (1.700 Fte incl. externe inhuur)	47
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) - (6.450 fte, incl. IMG)	48
Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) - (Circa 400 fte)	50
Centraal Planbureau (CPB) - (152 fte)	52
Nederlandse Emissieautoriteit (NEA)- (170 medewerkers)	53
Staatstoezicht op de Mijnen (SODM) - (147 fte intern, Ca 23 fte extern)	55
Zelfstandige bestuursorganen & rechtspersonen met wettelijke taak	57
Kamer van Koophandel (KVK) - (1741 fte)	58
Autoriteit Consumenten en Markt (ACM) - (750 fte)	59
Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) - (Circa 2000 fte)	61
Nederlandse Organisatie Voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) - (4.178 fte)	62
Raad voor Accreditatie (RVA) - (109 fte)	63
Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA) - (8 fte)	64

SG EZK - Sandor Gaastra

De secretaris-generaal (SG) is verantwoordelijk voor de directies Bestuurlijke en Politieke Zaken (BPZ), Communicatie (DC), Europese en Internationale Zaken (DEIZ), Financieel-Economische Zaken (FEZ), Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ), Toezicht Economische Veiligheid, Eigenaars- en aandeelhoudersadvisering (TEVEA) en programmadirectie Klaar voor de toekomst (KvdT).

Directie Bestuurlijke En Politieke Zaken (BPZ) - (65 fte)

Directeur: Henny Zunderman

MT-leden: Heidi Roks-Mauritz, Charlotte Kerner (wnd. voor Rebecca van Riel), Teun van den Boogert en Anouk Wamelink

In het kort

- De directie Bestuurlijke en Politieke Zaken (BPZ) ondersteunt de bewindspersonen, de secretaris-generaal (hoogste ambtenaar) en de Bestuursraad (bestuursorgaan ambtelijke leiding) van het departement.
- Taken: o.a. politieke en bestuurlijke advisering, parlementaire coördinatie, taken op het gebied van integrale veiligheid en integriteit en facilitaire ondersteuning.
- BPZ vormt de spil in de EZ/KGG-organisatie en heeft een verbindende rol tussen bewindspersonen, en de organisatie.

Wat is ons doel?

BPZ zorgt ervoor dat de politieke en ambtelijke top hun taken optimaal kunnen uitoefenen en werkt samen met beleid en stad aan goed lopende politieke en bestuurlijke processen.

Wat doen we?

BPZ voert taken uit voor de bewindspersonen en ambtelijke top van EZ en KGG. Daarnaast worden er ook taken uitgevoerd voor de Bestuursraad en de bewindspersonen van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).

Werkzaamheden voor EZ en KGG

- Politieke en bestuurlijke advisering aan de bewindspersonen en de leden van de Bestuursraad op stukken voor bewindspersonen, parlement, Ministerraad (MR), Bestuursraad (BR) en SG-overleg (SGO) en over bestuurlijk-politieke risico's en passende maatregelen.
- Het goed laten verlopen van de bestuurlijk-politieke processen van het departement.
- Contact onderhouden met de Eerste en Tweede Kamer en hun medewerkers.

Werkzaamheden voor EZ, KGG en LVVN

- Coördinatie Ministerraadadviesing en parlementaire zaken.
- Organisatie en ondersteuning Bestuursraadoverleg EZ/KGG en LVVN.
- Uitvoering protocollaire werkzaamheden en organisatie evenementen voor Bestuursraad en bewindspersonen.
- Coördinatie stukkenstroom bewindspersonen.
- Secretariële en facilitaire ondersteuning voor de bewindspersonen.
- Taken op het gebied van integrale veiligheid, zoals integrale beveiliging, beveiliging bewindspersonen, coördinatie vertrouwensfuncties en integriteits- en incidentonderzoeken.
- Advisering over en toezicht op gegevensbescherming en privacywetgeving (functionaris gegevensbescherming).
- Advisering over integriteit en compliance financiële belangen.

Het Departementaal Crisiscentrum (DCC) valt onder de directie BPZ van LVVN. Zij werken echter ook voor EZ en KGG. Directeur BPZ van EZ/KGG is opdrachtgever van DCC voor deze departementen.

Directie Communicatie (DC) - (60 fte)

Directeur: *Mariëlle Bevers*

MT-leden: *Lixel Huijts, Walter Snoei, interim hoofd woordvoering*

Wat doen we?

Samen met onze beleidscollega's maken wij beleid zichtbaar en begrijpelijk voor onze stakeholders, media en de samenleving. We signaleren, luisteren, lichten toe en betrekken mensen bij de EZ-, KGG- en kabinetsbrede onderwerpen. Intern en extern. Zo creëren we draagvlak voor maatschappelijke veranderingen en nieuw beleid. Dit doen we voor de organisatie en voor de bewindspersonen.

Door open, transparante en tijdige communicatie versterken we het vertrouwen in de overheid. We leveren communicatieplannen, woordvoering, werkbezoeken, speeches, campagnes, online informatie en berichten, communicatie-onderzoeken, beantwoorden vragen uit de maatschappij en maken beeld- en tekstproducties. Deze middelen zijn altijd onderdeel van een bredere aanpak, die laat zien wat EZ of KGG doet of waar we heen willen bewegen. Dit doen we tijdig, in de juiste samenhang en in een taal die iedereen kan begrijpen. De lange-termijn doelstellingen en kabinetskeuzes zijn hierin leidend.

De Uitgangspunten Overheidscommunicatie gelden voor alle communicatie van het kabinet en de Rijksoverheid. Daarin staat dat burgers recht hebben op informatie en dat communicatie herkenbaar moet zijn als afkomstig van de overheid.

Overheidscommunicatie richt zich op beleid en organisatie en is niet bedoeld voor persoonlijke profilering van bewindspersonen of voor partijpolitieke doeleinden. Deze uitgangspunten gelden ook voor sociale media. Daarom wordt gewerkt met officiële ministerie-kanalen: zij maken het afzenderschap duidelijk en voorkomen vermenging met partijpolitieke communicatie. Ook voor beeldmateriaal dat gemaakt wordt door ambtenaren geldt dat het uitsluitend gaat over beleid en organisatie, niet wordt gebruikt in een partijpolitieke context en altijd herkenbaar is als afkomstig van de overheid.

Kerntaken

- Ontwikkelen, vormgeven en uitvoeren van strategisch communicatieadvies rond de communicatieprioriteiten van de ministeries.
- Samenhang brengen en kwaliteit stimuleren in de communicatie van EZ en KGG.
- Adviseren en ondersteunen bij publiciteit, externe optredens en werkbezoeken van bewindspersonen en de ambtelijke top.
- Ontwikkelen van mediastrategieën, schrijven van nieuws- en persberichten, onderhouden van pers- en mediacontacten en het doen van woordvoering.

- Schrijven van speeches voor de bewindspersonen en de ambtelijke top en geven van taaladvies op prioritaire stukken.
- Ontwikkelen en uitvoeren van massamediale campagnes gericht op gedragsverandering.
- Adviseren aan beleidsdirecties over de wijze waarop communicatie kan bijdragen aan het maken en implementeren van beleid.
- Adviseren, coördineren en vormgeven van corporate- en interne communicatie binnen de ministeries.
- Adviseren over en beheren van diverse online corporate communicatiekanalen van de ministeries, de bewindspersonen en de SG's (zoals rijksoverheid.nl, diverse social mediaplatforms, Rijksportaal).
- Adviseren over en ontwikkelen van beeldstrategieën, -producties en visualisaties.
- Beantwoorden van vragen en reacties via webcare en maatschappelijke correspondentie.
- Beheren en bewaken van de Rijkshuisstijl.

De directie Communicatie van EZ en KGG voert ook communicatietaken uit voor LVVN, zoals ondersteuning voor werkbezoeken, advies en maken van beeldproducties, communicatie-inkoop, burgercorrespondentie en beheer en bewaken van de Rijkshuisstijl.

Europese En Internationale Zaken (DEIZ) - (40 fte)

Directeur: Maarten Smit

MT-leden: vacature (plv. directeur), Meyndert van der Kolk, Sigrid Johannisse (Hoofd EZ/KGG PVEU, Brussel)

In het kort

- Directie Europese en Internationale Zaken (DEIZ) adviseert en ondersteunt bewindspersonen bij het vaststellen en behartigen van de inzet op Europese en internationale dossiers en bij inkomende en uitgaande internationale bezoeken/gesprekken.
- DEIZ is verantwoordelijk voor het horizontale overzicht, de positiebepaling, coördinatie en beïnvloeding van:
 1. Nieuwe plannen en de onderhandelingen over wetsvoorstellen van de Europese Commissie in een veranderend krachtenveld.
 2. Bilaterale en internationale samenwerking met derde landen voor EZ/KGG.

Wat is ons doel?

Het optimaal benutten van de EU in een veranderende wereld, ten behoeve van een duurzaam én ondernemend Nederland. DEIZ zorgt voor:

- Samenhang in beleid op internationaal, Europees en nationaal niveau.
- Kennis over de werking van de EU en het Europese en internationale krachtenveld.
- Goede samenwerking met andere onderdelen binnen EZ/KGG, andere ministeries, ambassades, bedrijfsleven/stakeholders,

EU-lidstaten en derde landen met als doel zo effectief mogelijke beïnvloeding in Brussel en hoofdsteden.

- Een strategische en wendbare manier van werken om goed te kunnen inspelen op een veranderende wereld.

Wat doen we?

DEIZ coördineert de EU-beïnvloedingsstrategie voor EZ en voor KGG door periodiek een inventarisatie van alle lopende en aankomende EU-dossiers te maken, en daarbij een zogenaamde beïnvloedingsagenda op te stellen voor beide departementen. Hierbij zet DEIZ de doelen per dossier uiteen, kijkt welke lidstaten en landen mogelijke partners (kunnen) zijn en waar en op welk moment beïnvloeding nodig is. Tevens stelt het voor de belangrijkste partnerlanden (in samenwerking met direct betrokken departementen) landenstrategieën op.

Op de brede EZ/KGG-thema's heeft DEIZ een strategische rol om de samenhang en consistentie tussen de verschillende terreinen te overzien en te borgen. Als shared service, heeft DEIZ een toegewijde rol in de strategische inhoudelijke advisering aan zowel MEZ als MKGG en de beide departementen. Hierin wordt geadviseerd over de inhoudelijke inzet op de internationale beleidsagenda, mede vanuit breder krachtenveld en ontwikkelingen als vanuit inhoudelijke expertise en overzicht.

Omdat alle dossiers met een EU/internationale component langs DEIZ komen, is DEIZ in staat om zaken te signaleren en te verbinden. Zodoende vervult DEIZ intern EZ/KGG de centrale rol voor EU-coördinatie. In interdepartementale overleggen vervult DEIZ de rol om in internationale dossiers – naast de eigen

internationale dossiers – de EZ/KGG-belangen te vertegenwoordigen in dossiers die niet primair bij EZ/KGG zijn belegd. Hiervoor draagt DEIZ binnen EZ/KGG primair beleidsverantwoordelijkheid.

DEIZ verzorgt de verspreiding van de Nederlandse strategische inzet en prioriteiten in Europa en over de gehele wereld. We organiseren en coördineren reizen van bewindspersonen en SG's en coördineren de bijdragen van gesprekken met een internationale insteek.

DEIZ heeft de verantwoordelijkheid voor de (inhoudelijke) voorbereiding van verschillende Europese EZ/KGG-raden (Telecom, Concurrentievermogen, Energie, Milieu/klimaat), Europese Raad (deels), ECOFIN (deels), Raad Algemene Zaken (cohesie), Toerisme) en verschillende ministeriële onderraden (RDINEV, REA, NVR). DEIZ verzorgt het opstellen van kaderinstructies voor raads werkgroepen waar meerdere (beleids) directies bij betrokken zijn. Daarnaast coördineert DEIZ ER-conclusies, Raadsconclusies, (internationale) non-papers en internationale verklaringen.

De EZ/KGG-afdeling op de PVEU in Brussel vervult de essentiële brug-, intelligence-, netwerk- en representatiefunctie tussen de verschillende departementen en de Europese instituties (Raad, Europese Commissie en Europees Parlement). Daarnaast vertegenwoordigt DEIZ de belangen van zowel EZ als KGG in Brussel en zorgt voor beïnvloeding van de DG-kolommen in Brussel. De PVEU organiseert, ontvangt en begeleidt naast de bewindspersonen, de bezoeken van directeurs, DG's en de SG's van EZ/KGG.

Financieel-Economische Zaken (FEZ) - (119 fte)

Directeur: Kirsten Hüner

MT-leden: Wouter Bossink, Suzan van der Heijden, Anneloes Walker, Matthijs Willemse

De directie FEZ is met de splitsing van voormalig EZK in EZ en KGG organisatorisch aangepast. Er zijn formeel gezien 2 directeurs FEZ: een directeur FEZ EZ en een directeur FEZ KGG. Met het recente vertrek van de directeur FEZ KGG is een vacature ontstaan waarbij is besloten deze niet te vervullen tot duidelijk is of een nieuw kabinet de aparte departementen EZ en KGG continueert. Op dit moment neemt de directeur FEZ EZ waar voor beide rollen. FEZ EZ en FEZ KGG hebben ieder een eigen cluster Begrotingsadvies. Voor al het overige werkt FEZ voor zowel EZ als KGG. De financiële administratie wordt daarnaast ook gevoerd voor LVVN.

In het kort

- FEZ zet zich in voor een doelmatige en doeltreffende inzet van de beschikbare middelen om de beleidsdoelen te realiseren.
- FEZ bewaakt daarbij de relevante financiële kaders, zodat de financiële huishouding van het departement op orde is en een ordelijk en controleerbaar financieel en materieel beheer is geborgd.
- Daarnaast zorgt FEZ voor een betrouwbare en efficiënte inrichting van de financiële concernadministratie van de ministeries EZ, KGG en LVVN en verzorgt de financiële dienstverlening voor de kerndepartementen van EZ, KGG en LVVN.

Wat is ons doel?

Volgend uit de missie en de wettelijke taak vastgelegd in het [Besluit FEZ van het Rijk](#) streeft de directie FEZ onder andere de volgende doelen na:

- Een juiste wijze van begroten en verantwoorden van de middelen van EZ en KGG aan het Parlement.
- Een financieel en materieel beheer dat ordelijk en controleerbaar is.
- Financiële/budgettaire risico's die tijdig in beeld zijn zodat deze beheerst kunnen worden.
- Verplichtingen en betalingen die rechtmatig zijn.

Wat doen we?

De directie FEZ vervult de rol van beleidscontroller en concerncontroller en het financieel-economisch geweten binnen EZ en KGG. Onderdeel hiervan zijn:

- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van bewindspersonen en de Bestuursraad over scherpe keuzes over de verdeling van middelen (budget en fte) en budgettaire risico's.
- Het adviseren van de beleidskolommen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleidsvoorstellen en toetsen van de budgettaire inpassing van voorstellen.
- Het plannen en coördineren van het proces van begroting tot verantwoording, ten behoeve van een transparante besluitvorming over de verdeling en de sturing van de middelen.
- Het opstellen van begrotingsstukken, te weten de (suppletoire) begrotingen van EZ en KGG, het Nationaal

Groefonds en het Klimaatfonds, evenals de daarbij behorende verantwoordingsstukken (jaarverslagen).

- Het onderhouden van een goede werkkrelatie met het Ministerie van Financiën ter ondersteuning van gedegen financiële besluitvorming tijdens de Voorjaarsbesluitvorming en op andere momenten in het jaar.
- Het binnen EZ en KGG bewaken van naleving van de kaders voor financieel beheer en het onderhouden van het contact daarover met de toezichthouders Auditdienst Rijk, de Algemene Rekenkamer en de Belastingdienst.
- Het voeren van een centrale financiële concernadministratie die op orde en zodanig ingericht is en functioneert dat EZ, KGG en LVVN op doelmatige en tijdige wijze kunnen beschikken over de informatie die nodig is voor een adequate sturing, beheersing en verantwoording.

Wetgeving & Juridische Zaken (WJZ) - (182 fte)

Directeur: Arjen Doosje

MT-leden: Ellen de Bruin (plv. directeur), Janne de Bruijne, Lucien Weide, Bram van den Hout, Judith Mentink, Elisabeth Oosterbaan, Ellen Topman, Sherif Shahine

In het kort

- De directie WJZ werkt als een gemeenschappelijke directie voor de ministeries van EZ, KGG en LVVN.
- Bij WJZ werken ca. 190 juridische professionals, verdeeld over 7 afdelingen.
- WJZ maakt wetgeving voor alle beleidsvelden van EZ, KGG en LVVN.
- WJZ ondersteunt de afhandeling van Woo-verzoeken op grond van de Wet open overheid en is contactpunt voor de Raad van State en de Nationale ombudsman.

Wat is ons doel?

WJZ maakt zich er sterk voor dat EZ, KGG en LVVN in juridisch opzicht effectief en rechtmatig handelen. Het is een centrale stafdirectie, waarbinnen het belangrijkste juridische werk is geconcentreerd voor zowel EZ, KGG als LVVN.

Wat doen we?

Wetgeving

- Ontwikkelen van wetgeving als onderdeel van het beleidsproces van EZ, KGG, en LVVN (instrumentatie van beleid).
- Zorg voor het departementale wetgevingsprogramma en coördinatie van het interdepartementale wetgevingsprogramma voor klimaatwetgeving.
- Beoordelen van/adviseren over nut, noodzaak, vorm, inhoud en planning van wetgeving.
- Ontwerpen van wetten, algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen en beleidsregels.
- Verzorgen van de wetgevingsprocedures, inclusief advisering over verdragen.
- Ontwikkelen en actueel houden van algemeen wetgevingsbeleid, ook in interdepartementale samenwerking.
- Tot stand brengen van specifieke regelgeving in het kader van crisisbeheersing.

Bestuurlijk-juridische adviezen

- Gevraagd en ongevraagd geven van bestuurlijk-juridische adviezen op een breed terrein.
- Advisering over de juridische aspecten van beleidsvoornemens en het beheersen van daaraan verbonden risico's.
- Advisering over nota's, (kamer)brieven, overeenkomsten, convenanten, governance, de in onderhandelingen en procedures te volgen strategie, statuten, ministerraadstukken, beantwoording Kamervragen, beschikkingen en besluiten.

- Brede advisering op het terrein van bestuursrecht, privaatrecht en Europees recht.
- Advisering over de Wet open overheid.
- Departementale en interdepartementale coördinatie van totstandkoming staatssteunbeleid en toepassing staatssteunmaatregelen.
- Opstellen van mandaat- en organisatiebesluiten voor alle dienstonderdelen van EZ, KGG en LVVN.

Bezwaar en beroepszaken, civiele en Europese procedures

- Behandeling van klacht-, bezwaar- en beroepszaken, begeleiden van arbitrage- en civiele procedures en het leveren van input voor Europese procedures.
- Behandelen van bezwaarschriften tegen beschikkingen van de ministers van EZ, KGG en LVVN voor zover deze op het kerndepartement zijn voorbereid.
- Opstellen proces/verweerstukken, organiseren en voorzitten van hoorzittingen.
- Procesvoering bij bestuursrechtelijke colleges.
- Opdrachtgever en begeleider van het kantoor van de landsadvocaat en andere advocatenkantoren in civiele procedures en arbitrages voor EZ, KGG en LVVN.

Woo-ondersteuningsunit

- Organiseren en optimaliseren van ondersteuning voor de dienstonderdelen van EZ, KGG en LVVN bij de behandeling van Woo-verzoeken.

Toezicht Economische Veiligheid, Eigenaars- en Aandeelhoudersadvisering (TEVEA)

Directeur: *Norbert van den Hove*

MT-leden: *Anne-Mieke Den Teuling, Ivo Nobel*

In het kort

- Toezicht Economische Veiligheid (TEV) versterkt de nationale economische weerbaarheid. Om risico's voor de nationale veiligheid te voorkomen, moeten bepaalde investeringen, fusies en overnames gemeld worden bij de minister van Economische Zaken. De Wet Veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames (vifo) is de belangrijkste wet op dit vlak. Voor de uitvoering van deze taak is het Bureau Toetsing Investerings (BTI) opgericht. Dit bureau ontvangt de meldingen en doet onderzoek naar mogelijke risico's voor de nationale veiligheid. Onder bepaalde omstandigheden kan de overheid aan zo'n investering, fusie of overname voorwaarden verbinden of deze in het uiterste geval verbieden. TEV voert daarnaast onafhankelijk en professioneel toezicht uit op de naleving van nationale wetten en Europese verordeningen over sancties

- Eigenaars- en aandeelhoudersadvisering (EA) adviseert de SG EZ en SG KGG in hun rol van eigenaar van publieke dienstverleners (diensten, agentschappen en zelfstandige bestuursorganen) en van aandeelhouder van beleidsdeelnemingen (regionale ontwikkelmaatschappijen) en (op te richten en bestaande) deelnemingen op gebied van energie en warmte). EA:
 - geeft samenwerking tussen beleid, uitvoering en toezicht vorm op een manier waarin de maatschappelijke opgaven centraal staan (cluster Publieke Dienstverleners).
 - zorgt ervoor dat publieke belangen vanuit de deelnemingen goed worden geborgd en dat deelnemingen hun doelen effectief en efficiënt behalen. Daarbij behartigen zij de aandeelhoudersbelangen binnen EZ/KGG en Rijksbreed op een samenhangende en zorgvuldige wijze (cluster Aandeelhouderschap).

Wat is ons doel?

TEV:

- Het integraal uitvoeren van het stelsel van investeringstoetsing in Nederland voor ondernemingen die actief zijn in vitale sectoren of op het gebied van sensitieve technologie. Het onderzoeken van meldingen (van bepaalde investeringen, fusies en overnames) en het adviseren van de minister over mogelijke risico's voor de nationale veiligheid.

- Het onafhankelijk toezicht houden op de naleving van economische sancties waar het gaat om eigendom en zeggenschap van Nederlandse ondernemingen.

EA:

- Het behartigen van het belang van continuïteit en stabiliteit van uitvoerings- en toezichtsorganisaties.

- Gelijkwaardige samenwerking bevorderen tussen beleid en publieke dienstverleners (uitvoering en toezicht)
- Formuleren en borgen van de maatschappelijke opgaven waaraan door het departement en de publieke dienstverleners wordt gewerkt.

Wat doen we?

TEV:

- Uitvoering van en het toezicht op het stelsel van investeringstoetsen in Nederland;
- Aanspreekpunt voor het Europese samenwerkingsmechanisme op het gebied van buitenlandse directe investeringen;
- Toezicht op de naleving van de sanctieregelingen voor zover het betrekking heeft op het 'eigendom van niet-beursgenoteerde bedrijven';
- Verspreiden van kennis over het stelsel van investeringstoetsing en het sanctietoezicht binnen en buiten de Rijksoverheid door adviezen en voorlichting;
- Het beheer van het interdepartementale Samenwerkingsplatform Sanctienaleving (SPS) met een nadruk op het versterken van de onderlinge samenwerking en vergroten van de efficiëntie van het toezicht op de sanctienaleving.

EA:

- In brede zin adviseren van de (p)SG's over alle aangelegenheden betreffende de taakorganisaties en de beleidsdeelnemingen van de ministeries van EZ en KGG.

- De ambtelijke leiding faciliteren bij de sturing op de realisatie van maatschappelijke opgaven en in het bijzonder het samenspel in de sturingsdriehoek en de verdere ontwikkeling daarvan.
- Het onderhouden en doorontwikkelen van de departementale sturingsvisie.
- Het faciliteren van de eigenaar en aandeelhouder in organisatie, voorbereiding en opvolging van relevante overleggen en vergaderingen (driehoeksoverleggen, bestuurlijke overleggen, (aandeelhouders)vergaderingen van beleidsdeelnemingen).
- Adviseren over de vaststelling van tarieven, financiële claims, jaarplannen, organisatieontwikkeltrajecten en benoemingen van en bij de taakorganisaties.
- Planning en Control cyclus (jaarplannen, voortgangsrapportages en jaarverslagen) van publieke dienstverleners organiseren en professionaliseren.
- Signaleren van en opvolging geven aan risico's in de uitvoering en het toezicht.
- Adviseren over de strategische ontwikkelingen, MVO, jaarplannen, begrotingen, jaarverslagen, dividenden, investeringsvoorstellen en benoemingen met betrekking tot de beleidsdeelnemingen.
- Deelname en adviseren met betrekking tot beleids- en uitvoeringstrajecten die leiden tot het oprichten van nieuwe beleidsdeelnemingen of het onderbrengen van nieuwe (wettelijke) taken aan bestaande beleidsdeelnemingen.
- Het onder mandaat uitvoeren van eigenaars taken voor specifieke organisaties.

Programmadirectie Klaar voor de Toekomst (KvdT) - (17 fte)

Programmadirecteur: Marianne Villée

MT-lid: Erik de Boer

In het kort

- De programmadirectie Klaar voor de toekomst (KvdT) is in 2023 opgericht om de organisatie te ondersteunen en equiperen bij de transitie van EZK naar EZ en KGG. Dit zodat zij meer impact kunnen maken op de maatschappelijke opgaven en dit meer in verbinding en eenvoud doen met burgers, bedrijven en overige stakeholders.
- Van medio 2024 t/m december 2025 is naast het programma KvdT, het programma Samen1 (PS1) opgericht. Doel van PS1 was het ondersteunen van de pSG en DG's bij de inrichting van twee departementen, hun gedeelde werkorganisatie en de taakstelling.

Wat is ons doel?

Ondersteunen van lijn- en stafdirecties bij de drie ontwikkelopgaven van EZ en KGG:

1. Meer sturen op maatschappelijke opgaven en het daarbij expliciet maken van beleidsopties en dilemma's.
2. Meer samenwerken, zowel intern als met onze omgeving.
3. Versterken van procesvaardigheden en organiserend vermogen om nog beter met de dagelijkse complexiteit om te kunnen gaan.

Wat doen we?

De programmadirectie zorgt voor een positieve verandercultuur door te sturen op de volgende strategische verbeterdoelen:

1. Verbeteren beleidskwaliteit
2. Versterken verbindend leiderschap
3. Stimuleren van een lerende organisatie
4. Verbeteren werkprocessen en werkwijzen
5. Stakeholdermanagement en Burgerparticipatie: In verbinding en eenvoud samenwerken met de samenleving

KvdT ondersteunt de pSG en DG's bij de invulling van de taakstelling en de vormgeving van de twee departementen met een gedeelde werkorganisatie. KvdT doet dit met procesregie, verandermanagement en communicatie.

De programmadirectie moet als 'buitenboordmotor' vernieuwing en verbetering aanjagen. KvdT doet dit door middel van begeleiding en concrete initiatieven en interventies. De begeleiding en concrete initiatieven en interventies vinden plaats op 3 niveaus:

1. Neerzetten randvoorwaarden en structuren.
2. Oefenen, leren en reflecteren in de praktijk.
3. Borging in de organisatie.

De programmadirectie zorgt ervoor dat de resultaten goed worden geborgd in de reguliere structuur van EZ en KGG. De thema's worden in nauwe samenhang met elkaar verder in de praktijk gebracht, omdat zij elkaar versterken. De SG EZ is

de opdrachtgever van de programmadirectie. Het programma PS1 liep eind 2025 af, het programma KvdT loopt tot en met eind 2026.

Wat is de achtergrond van deze opgave?

Complexe maatschappelijke opgaven en gebrek aan vertrouwen in overheid

EZ en KGG staan voor een van de grootste uitdagingen van deze tijd. Want als we een welvarende toekomst tegemoet willen gaan die ook goed is voor de wereld om ons heen, vraagt dat om een grote verandering in de manier waarop we leven, werken en onze bedrijven runnen. Vanuit EZ en KGG werken we daarom samen met partners aan een ondernemend én duurzaam Nederland. Dat houdt in dat we constant naar een balans zoeken tussen een klimaatneutrale samenleving waarin ondernemers verantwoord hun geld verdienen en een samenleving waarin Nederland de economische kansen benut van verduurzaming en digitalisering. Die kansen pakken we door internationaal het voortouw te nemen. Door ook ver buiten onze grenzen te laten zien dat Nederland de kennis heeft voor maatschappelijke vraagstukken die over heel de wereld spelen.

Inwoners, bedrijven, medeoverheden en andere organisaties vragen duidelijkheid van politiek en overheid en willen zelf ook betrokken zijn bij het komen tot oplossingen. Als overheid voelen we een grote urgentie om onze werkwijze beter te laten aansluiten op de wensen uit de samenleving. De Parlementaire

Enquête Groningen Aardgaswinning heeft nog eens benadrukt dat het noodzakelijk is dat we op een andere manier (samen) werken. De politieke discussies over een betrouwbare overheid noopt tot aanpassing van onze manier van werken. De steeds veranderende context en de nieuwe, urgente verantwoordelijkheden vragen om een flexibel EZ en KGG dat in verbinding en eenvoud samenwerkt met de maatschappij aan de maatschappelijke opgaven. Dat vraagt ook dat we onze manieren van werken blijven verbeteren en onszelf als professionele ambtenaar blijven ontwikkelen.

De veranderende context brengt complexe dilemma's naar boven: dilemma's die spelen binnen de beleidscontext van ons eigen departement, met andere departementen of overheidsorganisaties en met de maatschappij. Hoe gaan we hier goed mee om? Om te zorgen dat we klaar zijn voor de opgaven van nu en die van de toekomst, en om daaraan te kunnen werken vanuit een gedeelde visie en perspectief en een eenduidige werkwijze, investeert de Bestuursraad van EZ en KGG in het ontwikkeltraject 'Klaar voor de toekomst' (Kvdt).

Er is bij de behandeling van de kabinetsreactie op de PEGA een motie ingediend om in het programma nadrukkelijk aandacht te besteden aan het borgen van de aspecten (omgevings) veiligheid, gezondheid en leefbaarheid. Hier kan EZ en KGG aan werken door de belangen van de burgers centraler te stellen en bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering alert te zijn op burgers die de overheid het hardst nodig hebben.

pSG EZK - Gerdine Keijzer-Baldé

De pSG EZK is verantwoordelijk voor de directie Informatievoorziening (IV) en de directie Mens en Organisatie (M&O).
Daarnaast is zij administratief verantwoordelijk voor de Wetenschappelijke Klimaatraad.

Informatievoorziening (IV) - (249 fte)

Directeur: Nienke Weegink

Directieteam: Irma Volkers, Gerco van der Wilt, Freek Wegerif,
Michel Berfelo

In het kort

De directie Informatievoorziening (IV) is een stafdirectie en is werkzaam voor de ministeries van EZ, KGG en LVVN op het terrein van bedrijfsvoering. De directie IV staat onder meer 'aan de lat' voor de digitale transformatie binnen de departementen en de concernorganisaties. Dat betekent het beleidsmatig en operationeel doorontwikkelen, coördineren en realiseren van de informatievoorziening en de digitalisering. Ook zorgt IV voor het beschikbaar stellen van moderne ICT-voorzieningen. Daarnaast is de directie IV -concernbreed- werkzaam op het terrein van huisvesting.

Wat is ons doel

- Bijdragen aan de visies van EZ, KGG en LVVN door te zorgen voor:
 - a. een kwalitatief hoogwaardige, veilige en innovatieve Informatievoorziening.
 - b. een integrale, hybride en duurzame werkomgeving. Dit gebeurt steeds vaker in samenwerking met rijksbrede Shared Service Organisaties (SSO's). De directie IV is hierin de partner. Zij vervult een service verlenende, adviserende, kaderstellen- de en regisserende rol voor de kerndepartementen.
 - c. de regie en toepassing van het rijksbrede inkoopstelsel.
 - d. planning en control op de bedrijfsvoeringsmiddelen.
- De directie IV wil de EZ-, KGG,- en LVVN-organisatie en haar medewerkers ondersteunen zodat iedereen zich maximaal kan concentreren op het primaire proces: datgene waarvoor de ministeries zijn opgericht.

Wat doen we

De Directie IV biedt dienstverlening, advisering, regievoering en kaderstelling aan vanuit de onderstaande afdelingen:

- CIO-office concern
- Informatiemanagement Bedrijfsvoering
- Werkomgeving en Inkoop/CDI office
- Service & Control

Mens en Organisatie (M&O) - (417 fte)

Directeur: Thieu Coffeng
Plv. Directeur: Hindrik-Jan Knot

In het kort

De directie Mens & Organisatie (M&O) werkt voor de ministeries van EZ, KGG en LVVN. M&O voegt waarde toe door optimale dienstverlening op de terreinen van Personeel & Organisatie, Managementondersteuning en flexibele (beleids-) capaciteit aan EZ, KGG en LVVN. Het doel is een zo goed mogelijk ingerichte en werkende organisatie die de inhoudelijke missies van de departementen ondersteunt en hen ondersteunt hen in het realiseren van de organisatiedoelen, zoals:

- een lerende organisatie
- een meer diverse & inclusieve organisatie
- een aantrekkelijke werkgever
- wendbaarheid van de organisatie en medewerkers

Dat doet de directie door het leveren van diensten en voorzieningen op het gebied van personeel en organisatie, strategisch advies, managementondersteuning, Rijkstrainees, programma- en projectmanagement. Bij de Interdepartementale Commissie Organisatie en Personeel (ICOP) vertegenwoordigt het hoofd P&O de departementen. P&O levert ondersteuning

voor het Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR) en het Secretarissen-Generaal Overleg (SGO).

Wat is ons doel

De complexe en grote beleidsomgeving van de departementen vraagt om een directie M&O die flexibel, verbindend, betrouwbaar en effectief is. De ambitie van de directie M&O om zich verder te ontwikkelen weerspiegelt zich in de missie:

- Een directie die op strategisch, tactisch en operationeel niveau de bestuurders ondersteunt, de uitvoering van de departementale opgaven en het besturen van de organisatie en de ontwikkeling van medewerkers van de departementen faciliteert om hun taak zo goed mogelijk uit te voeren.
- M&O staat als (midden)directie goed in verbinding met zowel de organisaties van de departementen als de buitenwereld en is in haar uitvoering betrouwbaar, voorspelbaar, zakelijk, resultaatgericht en transparant.
- Professioneel opdrachtnemerschap, kwaliteit in de uitvoering, een professionele performance en (transparante) communicatie naar de organisatie helpt ons dit te bereiken.

Om de ambitie te kunnen realiseren, zet M&O in op het op orde brengen en versterken van de basis, en efficiënte en gebruiksvriendelijke processen, met daaraan gekoppeld helder eigenaar-, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.

Wat doen we

Personeel & Organisatie (P&O): concernbreed is P&O verantwoordelijk voor het P&O-beleid van EZ, KGG en LVVN,

en voor de kerndepartementen is zij dienstverlenend op het P&O-terrein.

- Een Academie (in oprichting) die individuele medewerkers en managers ondersteunt bij het ontwikkelen van hun kennis en vaardigheden (o.a. door middel van leerlijnen) en die bijdraagt aan de ontwikkeling van teams en de organisatie.
- Bureau Management Ondersteuning (BMO) levert professionele en vakbekwame management-, project-, en programmaondersteuning aan de kerndepartementen EZ, KGG en LVVN. Zo dragen wij bij aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven van de ministeries.
- POOL: de POOL draagt met haar projectmatige en programmatische expertise en capaciteit bij aan het realiseren van de prioritaire opgaven van EZ, KGG en LVVN. De POOL-projectleiders, -programmamanagers en projectsecretarissen bewegen zich dwars door de organisatie, met oog voor verbinding van (beleids)thema's en mensen. Daarbij creëert de POOL een netwerk voor het delen van kennis en ervaring binnen de organisatie van LVVN en EZ, KGG waarbij zij vernieuwende werkvormen inzet. Ook de EZ, KGG/LVVN Rijkstrainees hebben hun thuisbasis in de POOL en dragen bij aan opgavegericht werken binnen de departementen.

Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) - (21 fte)

In het kort

De Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) is een onafhankelijk adviescollege dat is [verankerd in de Klimaatwet](#). Het is een onafhankelijke organisatie en valt slechts administratief onder KGG.

Wat is ons doel

De Wetenschappelijke Klimaatraad is een onafhankelijk, wetenschappelijk adviescollege dat gevraagd en ongevraagd advies geeft aan regering of parlement over het te voeren klimaatbeleid.

De WKR is opgericht in 2022 en bestaat uit een voorzitter en ten hoogste negen andere leden, ondersteund door een stafbureau van ca. 21 fte. De raad is multidisciplinair samengesteld. Het gaat om wetenschapsterreinen zoals klimaat, energie, economie, maatschappij, bestuur, gedrag en ethiek. Zowel de voorzitter als de leden worden benoemd op grond van de deskundigheid die nodig is voor de onafhankelijke advisering over het klimaatbeleid en via een open sollicitatieprocedure.

Wat doen we

Ten opzichte van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Raad van State¹ heeft de WKR een complementaire taak: hij brengt op basis van onafhankelijke wetenschappelijke kennis strategisch advies uit aan de regering ten behoeve van de voorbereiding van het langetermijnbeleid gericht op klimaatneutraliteit (2050). Daarmee is de rol van de Wetenschappelijke Klimaatraad strategisch en geeft hij advies ten behoeve van de beleidsvoorbereiding van de regering.

De WKR brengt minimaal een advies uit ter voorbereiding van het vijfjaarlijkse Klimaatplan (zoals bedoeld in de Klimaatwet, artikel 3, eerst lid). Adviezen tot op heden (Q1 2026):

- Signalering Bossen en bodems in zwaar weer
- Advies 'Vaart maken met visie'
- Position paper 'Slim klimaatbeleid beschermt én biedt kansen'
- Advies 'Meeveranderen met het klimaat' (adaptatie)
- Adviesrapport 'De lucht klaren?' (koolstofverwijdering)
- Achtergrondrapport 'Verantwoord inzetten van tijdelijke CO₂-verwijdering'
- Briefadvies 'Boeren in een veranderend klimaat'
- Brief prioritering netcongestie en transportcapaciteit (adviesaanvraag van Tweede Kamer)
- Adviesrapport 'Met iedereen de transities in' (Klimaatplan-advies)

¹ Het PBL verricht (zoals vastgelegd in de Klimaatwet) verkenningen, analyses en evaluaties ten dienste van het te voeren energie- en klimaatbeleid. Het PBL vervult daarmee de rol van rekenmeester. De Raad van State heeft als taak om het klimaatbeleid van de regering te toetsen e.g. op bestuurlijke- en uitvoeringsaspecten en op juridische aspecten.

DG Bedrijfsleven & Innovatie (B&I) - Erwin Nijse

Het Directoraat-Generaal Bedrijfsleven & Innovatie (DGBI) werkt aan wat Nederlanders belangrijk vinden in de economie: werk, inkomen, goede collectieve voorzieningen, en een duurzame en veilige leefomgeving. Dat noemen we brede welvaart, en een rechtvaardige en inclusieve economie. Het leidt tot een hoge kwaliteit van leven in ons land. Dat houdt Nederland internationaal aantrekkelijk. De 320 medewerkers van het Directoraat-Generaal Bedrijfsleven & Innovatie zetten zich hier dagelijks volop voor in.

Reorganisatie

DG B&I is momenteel bezig met een reorganisatie van het DG. Deze zal naar verwachting voor de zomer zijn afgerond. Bij de reorganisatie worden naar verwachting grote delen van de directies Innovatie en Topsectoren en Industriebeleid samengevoegd tot de directie Industrie en Innovatiebeleid (I&I), en worden er een directie Economische Veiligheid en Weerbaarheid (EVW) en Betere Regels opgericht en worden verschillende taken tussen directies verplaatst.

Hierna volgt een beschrijving van de huidige directies. Zodra de nieuwe organisatie zijn beslag krijgt, wordt u hierover verder geïnformeerd.

Innovatie (I) - (76 fte)

Directeur: Tjerk Opmeer, tevens plv DG B&I

MT-leden: Jeroen Heijs (plv directeur,) Astrid Bronswijk, Arnout Mijs en Jetske Verkerk

In het kort

- Directie Innovatie stimuleert onderzoek en ontwikkeling (R&D), technologische ontwikkeling en innovatie. Nederland heeft zich ten doel gesteld in 2030 tenminste 3% van het bbp te investeren in R&D (Lissabondoelstelling). Om naar deze doelstelling toe te werken is in juli van 2025 het 3%-actieplan met de Tweede Kamer gedeeld. Hierin worden 9 beleidsopties gepresenteerd die bij zouden dragen aan het verhogen van R&D-investeringen.
- Directie Innovatie stimuleert de verdere ontwikkeling van sleuteltechnologieën die dat mogelijk maken met de Nationale Technologie Strategie (NTS) uit 2024. Hierbij wordt de aansluiting gezocht bij het nieuwe industriebeleid dat eind 2025 is gepresenteerd.
- Met het missiegedreven innovatiebeleid combineert de directie Innovatie het stimuleren van het economisch verdienvermogen van Nederland met innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Als netwerkpartner daagt directie Innovatie bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden uit om hun activiteiten in te zetten voor concurrentiekracht én het oplossen van maatschappelijke opgaven.

Wat is ons doel?

- Meer: Nederland heeft zich ten doel gesteld in 2030 tenminste 3% van het BBP uit te geven aan R&D, bij gelijkblijvende verhouding tussen private en publieke uitgaven (ongeveer 2:1).
- Gericht: Met de NTS en het missiegedreven innovatiebeleid maken we scherpe keuzes.
- Impactvoller: Het vergroten van de maatschappelijke en economische impact van kennis (valorisatie) is een speerpunt van het onderzoek- en innovatiebeleid.
- Meer Europese Samenwerking: De Europese interne markt is onze grootste troef. Meer samenwerking om krachten en energie te bundelen is cruciaal.

Wat doen we?

Stimuleren van R&D-activiteiten

- Zorgen voor financiële instrumenten die bedrijven gericht helpen en stimuleren bij hun R&D-activiteiten, in lijn met onze prioriteiten en doelen.
- Stimuleren van een betere kennisoverdracht tussen kennisinstellingen en ondernemers door beleid voor intellectueel eigendom.
- Zorgen voor een goede balans tussen beschermen en delen van kennis.
- Leveren van analytische expertise en evaluatie van innovatiebeleid.

Zorgen voor excellente kennisinfrastructuur

- Versterken van het innovatieve vermogen van het Nederlandse kennissysteem.
- Aansturing van Toegepast Onderzoeksorganisaties (TO2) en samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) aansturing van Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en Koninklijke Academie van Nederlandse Wetenschappen (KNAW), universiteiten, Universitaire Medische Centra (UMC's), de vier technische universiteiten (4TU), de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en Vereniging Hogescholen.

Bevorderen van samenwerking tussen publieke en private instellingen op regionaal, nationaal en internationaal niveau

- Bevorderen van samenwerking, gezamenlijk programmeren en investeren tussen private sector, kennisinstellingen en overheden.
- Visieontwikkeling en onderhandelen over Europees onderzoeks- en innovatiebeleid.
- Stimuleren van optimale benutting van de Europese programma's Horizon Europees en EFRO en aanverwante regionale programma's (JTF, REACT EU).
- Bevorderen van bilaterale innovatiesamenwerking voor het toekomstig verdienvermogen.
- Aansturing van het Innovatie Attaché-netwerk op diplomatieke posten in 16 innovatieve prioriteitslanden.
- Werken aan een vitale Nederlandse ruimtevaartsector en het coördineren van de Nederlandse bijdrage aan internationale ruimtevaartprogramma's van EU en ESA.

Ondernemingsklimaat (O) - (67 fte)

Directeur: Pieter Waasdorp

MT-leden: Jacqueline Snoeker (Plv. directeur) Thijs van Reekum (wnd.) en Abdessalam Es-Saghir (wnd.), Eelco van der Eijk (wnd. MT-lid)

In het kort

De directie Ondernemingsklimaat draagt zorg voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat voor bedrijven van groot tot klein, met randvoorwaarden die duidelijk en passend zijn en voor bedrijven werken.

Wat is ons doel?

Het doel is een goed en veilig ondernemingsklimaat. Dat is nodig om als land aantrekkelijk te zijn voor bedrijven. De directie werkt aan kansen en ruimte voor bedrijven, van grootbedrijf tot mkb, om te ondernemen. Want zij zijn de motor van onze economie en onze welvaart. Ruim 99 procent van het bedrijfsleven is mkb. En 7 op de 10 werknemers in Nederland werkt bij een bedrijf. Dankzij onze bedrijven hebben Nederlanders goede zorgvoorzieningen en een fantastische infrastructuur.

Bedrijven brengen investeringen en vernieuwing. De overheid stelt wel regels aan bedrijven. Om de rechten van ondernemers en werknemers te beschermen. En om het algemeen, maatschappelijk belang te borgen. De overheid spoort het

bedrijfsleven aan tot het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kunst is om het vertrouwen van het bedrijfsleven op peil te houden. Dat vertrouwen staat onder druk. Werk aan de winkel dus.

Wat doen we?

- Werken aan betere toegang tot financiering.
- Stimuleren van het mkb om te digitaliseren en innovaties te ontwikkelen en toe te passen.
- Faciliteren van groei-bedrijven zoals startups en scale-ups.
- Aanpakken van personeelstekorten voor groene en digitale beroepen.
- Aansporen van bedrijven tot (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Bieden van duidelijkheid met actueel ondernemingsrecht en het creëren van een gelijkjer en eerlijker speelveld.
- Verbeteren van de dienstverlening aan het mkb.
- Laten zien dat de overheid gericht werkt aan oplossingen voor groepen bedrijven en in dialoog is met het bedrijfsleven (samenwerkingsprogramma Ondernemings- en Vestigingsklimaat).
- Coördineren randvoorwaarden ondernemingsklimaat.

Uiteraard werkt de directie nauw samen met uitvoeringsorganisaties en zelfstandige bestuursorganen, zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, de Kamer van Koophandel, Qredits, Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen, Techleap, Invest-NL en NFIA etc., met het bedrijfsleven en brancheorganisaties, met onderwijs- en kennisinstellingen en

met vele andere stakeholders in allerlei netwerken. Voor het vestigings- en ondernemingsklimaat zijn ook andere ministeries uitermate belangrijk, zoals Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Financiën, Onderwijs Cultuur en Wetenschap, Infrastructuur en Waterstaat en Justitie en Veiligheid.

Het is belangrijk om te weten wat bij ondernemers leeft en de aansluiting te kunnen vinden op de behoeftes van ondernemers. Dat doet directie Ondernemersklimaat met kwantitatief onderzoek, zoals met de Monitor Ondernemingsklimaat. En bijvoorbeeld ook kwalitatief met het panel OndernemersDenkenMee.nl.

Specifieke taken

- De directie is toezichthouder van en opdrachtgever voor de Kamer van Koophandel en draagt verantwoordelijkheid voor het Handelsregister.
- Prins Constantijn van Oranje is benoemd als special envoy voor startups.
- Secretariaat Commissie Corporate Governance Code.

Topsectoren en Industriebeleid (TOP) - (87,6 fte)

Directeur: Peter Hondebrink (wnd directeur)

MT-leden: Wim Kulik (wnd plv directeur), Imane Elfilali,
Michiel Janson

In het kort

- Directie Topsectoren en Industriebeleid (TOP) is het aanspreekpunt voor het bedrijfsleven bij de overheid. Bij TOP werkt een diverse groep medewerkers aan het Nederlandse industriebelang vanuit grote maatschappelijke betrokkenheid en gevoel voor wat werkt in de praktijk van economie en beleid. Bij de directie TOP komt samen waar overheid en bedrijfsleven samen de schouders onder zetten: de versterking van ons verdienvermogen en oplossingen voor maatschappelijke opgaven.
- TOP werkt aan een offensief industriebeleid door, naast generiek beleid, gericht in te zetten op het versterken van de Nederlandse positie in strategische sectoren, waaronder halfgeleiders, biotechnologie, defensiegerelateerde toepassingen, digitale diensten (met name AI), machinebouw en innovatieve chemie.
- Daarnaast zet de directie zich in voor uitdagingen op het gebied van ons toekomstig verdienvermogen, investeringsklimaat, economische veiligheid, strategische autonomie, grondstoffen en circulaire economie.
- Met innovatief en duurzaam industriebeleid stimuleert TOP de groeimarkten van morgen. De directie bouwt – door publiek private samenwerking – aan een sterk Nederland in een weerbaar Europa, zodat de samenleving profiteert.

Wat is ons doel?

TOP daagt bedrijven en sectoren uit en ondersteunt hen om hun concurrentievermogen, en daarmee dat van Nederland, te versterken. Het helpt bedrijven sleutelposities in strategische waardeketens te bemachtigen en te behouden om de weerbaarheid van Nederland en de EU te versterken.

De directie borgt de continuïteit van vitale processen, beschermt kennis, technologie en innovatie en vermindert risicovolle strategische afhankelijkheden. Het zorgt dat bedrijven en sectoren het verkleinen van veiligheidsrisico's een prominentere rol geven in hun strategie en activiteiten. Samen met gelijkgestemde strategische bedrijven, landen en sectoren die willen innoveren en meer weerbaar willen zijn werkt TOP samen.

Wat doen we?

 Versterken Concurrentievermogen Promote	 Verhogen Economische veiligheid Protect	 Verdiepen publiek private samenwerking (PPS) Partnership
Versterken Nederlandse industriële basis → 15% Stimuleren industrie In cruciale waardeketens een grote rol te blijven spelen. Stimuleren groeimarkten Speciale aandacht voor sectoren en sleuteltechnologieën van strategisch belang.	Vergroten leveringszekerheid kritieke grondstoffen Maatregelen voor bedrijven en organisaties Risico's voor de nationale veiligheid te verminderen. Toezicht op naleving van sancties	Sector intelligence- en netwerk versterken Ondernemers, en wetenschappers krachten laten bundelen (Internationaal) positioneren bedrijven en Nederlandse defensie- industrie

Regio en Ruimte (RR) - (41 fte)

Directeur: Irene Uitermark

MT-leden: Jorgen Geelhoed (plv. directeur), Edwin Ouwejan, Nicole Bollen, Wolter Leiseboer, Adriaan Beenen, Pieter Taal, Bart Sattler

In het kort

- Directie Regio en Ruimte is de verbindende schakel tussen EZ en de regio. Regio onderhoudt structurele contacten met medeoverheden, onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de regio.
- Onze Regioambassadeurs en hun teams werken in Den Haag en in de regio en doen dat met een brede oriëntatie en een goed gevulde gereedschapskist met kennis en kennissen (regiofunctie). Vanwege deze brede oriëntatie zijn directieleden gesprekspartner in de volle breedte voor de regio.
- Directie Regio en Ruimte heeft een coördinerende rol binnen EZ op het gebied van ruimtelijke ordening; ten aanzien van de economie, energietransitie en de verduurzaming van de industrie. Het Nationaal Programma Ruimte voor Economie legt de basis voor het ruimtelijk economische beleid.

Wat is ons doel?

Het optimaal verbinden van nationale opgaven met die van de regio; dat doet de directie op het niveau van ambities, doelen, middelen en instrumenten.

Wat doen we?

Regio is zichtbaar o.a. als bestuurlijk vertegenwoordiger van EZ in de regio, als Rijkscoördinator en deelnemer in gebiedsgerichte economische programma's (zoals Brainport, Groningen, Zeeland), als coördinator binnen EZ op ruimtelijke ordening en als coördinator voor EZ op Caribisch Nederland. De regioambassadeurs kunnen als 'Rijksheren' optreden wanneer er een crisis uitbreekt.

Veel van het werk is ook op de achtergrond: als 'olieruiter' opereert de directie vaak achter de schermen om beleid goed te laten landen, knelpunten te signaleren en op te lossen en verbindingen te leggen op dossierniveau van het hele ministerie.

Sinds 2022 heeft Directie Regio en Ruimte een coördinerende en beleidsvormende rol binnen EZ op het gebied van ruimtelijke ordening voor alle dimensies van EZ-beleid. Bijvoorbeeld gericht op het opstellen en vervolgens ten uitvoer brengen van een ruimtelijk-economische visie alsmede de uitvoering van het nationaal programma Ruimte voor Economie. De urgentie hiervan is groot, met name de fysieke ruimte voor economische activiteiten als ook die van energietransitie staat stevig onder druk. De coördinerende verantwoordelijkheid richt zich vooral om in de diverse ruimtelijke trajecten goed invulling te kunnen geven vanuit EZ-perspectief.

Op dit moment wordt gewerkt aan het voorontwerp Nota Ruimte. Daarnaast werken vanaf januari 2023 provincies aan

de 'ruimtelijke puzzel' in een iteratief proces. DRR wordt geacht capaciteit te leveren voor het interdepartementale en interbestuurlijke afstemmingsproces rondom de ruimtelijke puzzels. Het betreft hier het borgen van EZ-belangen in de brede ruimtelijke afweging van 26 nationale programma's, waaronder het NPLG, PEH, Pidi, RES, water en bodem sturend en het programma ruimte voor economie. Processen met 12 afzonderlijke provincies. Daarnaast ook EZ-inbreng in de NOVEX-gebieden. Er zijn 16 NOVEX gebieden aangewezen (w.o. de industrieclusters). Voor de Rijksinbreng in 3 van deze gebieden is EZ verantwoordelijk (NZKG, NSP en Groningen), hiervoor zijn Rijkscoördinatoren benoemd. Tot slot, de DRR is verantwoordelijk voor de coördinatie van de onderraad voor de fysieke leefomgeving.

Werkzaamheden op EZ-terrein

- Structurele verbinder tussen EZ en de regio voor o.a. fysieke ruimte voor economie.
- Verbinden van regionale agenda's en initiatieven aan nationale beleidsdoelen en vice versa.
- Participeren in NOVEX gebieden (als projectleider of thematrekker).
- Coördinatie Strategische Agenda Brainport.
- Coördinatie onderraad voor de fysieke leefomgeving (CFL/ RFL).
- Coördinatie EZ Nationaal Programma Groningen.
- Bijdragen aan vormgeven en uitvoeren Economische Agenda Groningen (EAG). De directie werkt hierop samen met de directie Versterken & Perspectief (V&P) van DG Groningen en Ondergrond van het ministerie van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties. V&P is daarbij integraal verantwoordelijk voor de EAG en de samenhang met de andere trajecten uit Nij Begun. De directie Regio en Ruimte ondersteunt de regio bij het ontwikkelen van de sleutelprojecten en de strategische internationale acquisitie van nieuwe bedrijvigheid.

- Bestuurlijke vertegenwoordiging van EZ aan regionale overlegtafels Rijk-regio (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT); Bestuurlijk Overleg Leefomgeving).
- Coördinatie EZ inzet op Caribisch Nederland (BES eilanden).
- Coördinatie EZ-inzet landspakketten Curaçao, Aruba, St. Maarten (CAS eilanden).

Programmadirectie Betere Regelgeving (in oprichting) - (15 fte)

MT-leden: *Maarten Abelman (kwartiermaker regeldruk)*
Eelco van der Eijk (wnd. MT-lid)²

Wat is ons doel?

Door middel van betere regelgeving bedrijven de ruimte geven om te ondernemen. Regelgeving kan eenvoudiger én beter afgestemd worden op de praktijk van bedrijven. En hiermee uitvoering geven aan afspraken gemaakt in het regeerakkoord.

Waarom?

De kosten van de regeldruk zijn tussen 2018 en 2024 toegenomen met 1,6 miljard euro structureel en 2,3 miljard euro incidenteel, volgens de Regeldrukmonitor. Dit is een aanzienlijke last, vooral voor kleine bedrijven. Daarnaast is het een grote ergernis die het vertrouwen in de overheid verlaagt. Als we de regels waar bedrijven aan moeten voldoen verminderen of makkelijker naleefbaar maken, levert dit meer slagkracht op voor bedrijven.

- Kwartiermaken t.b.v. interdepartementale samenwerking op het terrein vereenvoudiging regelgeving en reductie regeldruk.
- Voortzetting van huidige taken:
 - Reductie van regeldruk in bestaande wet- en regelgeving (de 500-regelaanpak)
 - Eigenaarsrol Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

- Interventie bij regelgevingsvoorstellen en BNC-fiches van andere departementen op basis van ATR-adviezen
- Inzet in de EU (waaronder bij omnibussen, interventie bij BNC-fiches, RWG Better Regulation)
- Inzet bij de Bedrijfseffectentoets, MKB-toetsen, Wetwijzer, Life events-aanpak, Rijksbrede bewustwordingscampagne, VNG voor programma Betere Dienstverlening en Regelgeving Economie
- Bevorderen lastenluwe implementatie EU IMVO-regelgeving
- Stapsgewijs door middel van een plateau-planning de taken uitbreiden. Bijv. coördinatie op een jaarlijkse Vereenvoudigingswet en een interbestuurlijke aanpak bij knellende wet- en regelgeving samen met het bedrijfsleven.

² Eelco van der Eijk is formeel MT-lid bij de directie Ondernemingsklimaat en werkt voornamelijk aan regeldruk.

Eenheid Strategie, Analyse En Advies (15 fte)

De Eenheid Strategie, Analyse en Advies vormt een verbindende schakel tussen de beleidsdirecties van B&I. Zij houdt zich bezig met het ontwikkelen van strategieën voor het verdienvermogen en weerbaarheid van Nederland, te vertalen in visie en doelen voor bedrijfsleven en innovatie. Zij verzorgt daarnaast een adequate beleidsmonitoring, evaluaties en verricht beleids- en data-analyses ten behoeve van de ontwikkeling, onderbouwing, effectmeting en verantwoording van beleid en instrumenten bij B&I. Verder ondersteunt zij de Planning & Control cyclus en voert zij coördinerende taken uit, bijvoorbeeld op het gebied van openbaarheid, financiën, informatiehuishouding, en parlementaire aangelegenheden. Ook coördineert zij de uitvoeringsopdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en voert zij onder meer het secretariaat van het CESI en de REDI.

Secretariaat Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) - (20 fte)

Voorzitter secretariaat: Rudy van Zijp

College-leden: Marijke van Hees Hayke Veldman, John Morijn

In het kort

- Het Adviescollege toetsing regeldruk is een onafhankelijk adviescollege. Het college bestaat uit drie leden. Het wordt ondersteund door een ambtelijke staf die deel uitmaakt van EZ/DGBI.
- Het college adviseert over de kwaliteit van voorgenomen wetgeving (wetten, AMvB's en ministeriële regelingen). Het toetst of de voorstellen niet onnodig belastend zijn voor bedrijven, burgers en professionals (in bijv. zorg en onderwijs). Verder toetst het of de voorgenomen wetgeving en de uitvoering daarvan in de praktijk wel werkbaar zijn.

Wat is ons doel?

Het doel van ATR is om de kwaliteit van wetgeving te verbeteren, in de zin dat wetgeving niet onnodig belastend moet zijn en vooral ook proportioneel en goed werkbaar voor die partijen die aan de wettelijke verplichtingen moeten voldoen.

Wat doen we?

ATR toetst voorgenomen wetgeving in een vroege fase van het wetgevingsproces (de fase van internetconsultatie). Ministeries moeten hun wetsvoorstellen (incl. voorstellen voor Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en ministeriële regelingen) in die fase aan ATR voorleggen. ATR heeft een wettelijke

adviestermijn van maximaal 4 weken, met mogelijkheid tot verlenging met nog eens 4 weken.

De toetsing richt zich op de vraag of de voorgenomen wetgeving niet onnodig belastend is en of zij wel goed werkbaar is voor degenen die de wettelijke verplichtingen moeten naleven. Voor dit laatste kijkt ATR of die verplichtingen en de handhaving daarvan wel passen bij hoe bedrijven, burgers en professionals hun werk en leven hebben ingericht en georganiseerd. Bij de toetsing hanteert ATR het perspectief van individuele bedrijven/organisaties, burgers en professionals (deze laatste in de sectoren veiligheid, sociale zekerheid, zorg en onderwijs).

Het belang van ATR-adviezen

ATR kent een dictum (samenvattend oordeel) toe aan zijn adviezen over voorgenomen regelgeving. Dat dictum varieert van indienen (dictum 1) via indienen nadat de adviespunten zijn overgenomen (dictum 2), niet indienen tenzij... (dictum 3) tot niet indienen (dictum 4). Voorstellen waarover ATR negatief heeft geadviseerd (met dictum 3 of 4), moeten na aanpassing opnieuw aan het college worden voorgelegd voor een zogenaamde aanvullende zienswijze. Daarin stelt ATR vast of en in hoeverre de eerdere adviespunten zijn opgevolgd. Dit biedt de wetgever een beeld of het betreffende (aangepaste) voorstel vanuit regeldrukperspectief voldoende is onderbouwd voor goed afgewogen besluitvorming. Een goede praktijk is dat voorstellen waarover negatief is geadviseerd, niet voor behandeling worden voorgelegd in de ambtelijke voorportalen en de onderraden, tenzij de adviespunten van ATR adequaat zijn opgevolgd. Dit voorkomt onnodige regeldruk.

Instellingswet ATR

Op 1 januari 2026 is de Instellingswet ATR inwerking getreden. Het betreffende wetsvoorstel is in 2025 met algemene stemmen aangenomen in de Tweede en de Eerste Kamer.

De Instellingswet maakt van ATR een permanent adviescollege en breidt de taakopdracht van het college fors uit. Deze uitbreiding betreft onder meer het volgende:

- Advisering over de BNC-fiches waarin het kabinet een appreciatie geeft van voorstellen van de Europese Commissie. De advisering richt zich op de vraag of de regeldrukgevolgen voor specifiek Nederland goed in beeld zijn (en zo nee, hoe dat beter zou kunnen).
- Advisering over regeldruk die het gevolg is van bestaande regelgeving. Het college doet dit naar aanleiding van signalen uit de samenleving die binnenkomen bij het meldpunt dat het college heeft ingericht. Belangrijk daarbij is dat de signalen door het georganiseerde bedrijfsleven (niet individuele bedrijven) worden gegeven.
- Advisering over de regeldrukgevolgen van beleidsregels die door uitvoeringsorganisaties en toezichthouders worden opgesteld. Deze advisering geschiedt in samenspraak met de betreffende organisaties.
- Op verzoek van bewindspersonen kan ATR adviseren over beleidsvisies (in visiedocumenten en Kamerbrieven).

ATR heeft de afgelopen periode extra capaciteit gekregen om deze extra taken te kunnen verrichten. Het college heeft inmiddels een werkwijze ontwikkeld voor de advisering over BNC-fiches en signalen. Het nieuwe kabinet kan daardoor meteen gaan werken met een adviescollege met een nieuwe, uitgebreide taakopdracht.

DG Economie en Digitalisering - Michiel Boots

Het Directoraat-Generaal Economie en Digitalisering (DGED) werkt in een snel veranderende wereld aan een dynamische economie die werkt voor bedrijven en burgers. Het werk van DG Economie en Digitalisering kenmerkt zich door het creëren van de juiste randvoorwaarden waarbinnen de economie goed kan functioneren, met als doel duurzaam verdienvermogen voor de lange termijn.

Algemene Economische Politiek (AEP) - (47 fte)

Directeur: *Stephanie Holle (plv. directeur-generaal)*
MT-leden: *Clovis Hopman (plv. directeur), Mark te Pas en Victor Joosen*

In het kort

De directie Algemene Economische Politiek (AEP) is verantwoordelijk voor de fiscale dossiers van EZ en KGG en de lasten- en koopkrachtbesluitvorming t.b.v. de Voorjaars- en Miljoenennota. AEP is in die hoedanigheid als één van de drie Haagse 'A-directies' (naast AFEP bij FIN en ASEA bij SZW) lid van de Vijfhoek. AEP is daarnaast verantwoordelijk voor het macro-economische beleid en stelt onder meer de Productiviteitsagenda op. In samenwerking met de andere A-directies stuurt AEP op het sociaal-economische beleid en verzorgt hierop de advisering voor onderraden en Ministerraad. AEP brengt daarnaast onafhankelijke economische analyse in op politiek relevante dossiers daar waar onderbouwing en denkwerk mist. AEP is tot slot opdrachtgever van het CPB en CBS en fondsbeheerder van het Nationaal Groeifonds.

Wat is ons doel?

We borgen een goede balans tussen lastendruk voor burgers en bedrijven binnen de lastenbesluitvorming, versterken de analytische basis en feitelijke onderbouwing van beleid, wegen de economische impact van het sociaal-economische beleid

van andere departementen en houden zicht op de macro-economische gevolgen van beleid. Dit alles opdat de economie goed blijft werken, niet alleen nu maar ook in de toekomst. Hierbij is een goed werkende economie geen doel op zich, maar een instrument om het welvaartsniveau van Nederland te behouden en de verzorgingsstaat te kunnen blijven financieren. Daarbij hebben we oog voor integrale beleidsvorming, waarbij verschillende maatschappelijke opgaven in samenhang worden bekeken.

Wat doen we?

We zijn als fiscaal coördinator beleidsverantwoordelijk voor het fiscale instrumentarium van EZ en KGG en werken met Financiën aan fiscale beleidsvorming. We nemen deel aan de ambtelijke Vijfhoek en ondersteunen bij de politieke Vijfhoek. We bereiden de lasten- en koopkrachtbesluitvorming in het voorjaar en augustus voor.

We zijn beleidsverantwoordelijk voor het macro-economische beleid. We stellen in samenwerking met andere departementen de jaarlijkse Productiviteitsagenda op waarin een samenhangend pakket van productiviteitsverhogend beleid wordt opgenomen gegeven de achterblijvende productiviteitsgroei en het belang hiervan voor toekomstige welvaart. We adviseren over macro-economische ontwikkelingen zoals BBP-groei, inflatie en de verhouding tussen lonen en winsten.

We werken samen met de andere A-directies aan beleidsvorming binnen het sociaal-economisch domein, waaronder het sociale

zekerheidsstelsel, arbeidsmarktbeleid, onderwijs/LLO en adviseren MEZ en MKGG op deze en andere onderwerpen van andere departementen voor onderraden en Ministerraad.

We leveren onafhankelijke economische analyse op politiek en maatschappelijk relevante dossiers daar waar denkwerk en onderbouwing mist. Onder meer binnen de Centrale Economische Commissie waarvan we het secretariaat voeren. Hierbij werken we domeinoverstijgend, signaleren we blinde vlekken en houden we oog voor de lange termijn. Ook leveren we op verschillende dossiers gedragsexpertise opdat beleid meer rekening houdt met het doenvermogen van mensen. We huisvesten het Rijksbrede Behavioural Insights Netwerk (BINNL). Daarnaast huisvesten we het Rijksbrede economentrainingsschip BoFEB.

We zijn opdrachtgever van het Centraal Planbureau (CPB), dat o.a. de ramingen maakt die ten grondslag liggen aan de financiële besluitvorming, en van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat betrouwbare statistieken produceert die de basis vormen voor beleid. Tot slot is AEP samen met de IRF van Financiën als fondsbeheerder beleidsverantwoordelijk voor het Nationaal Groeifonds (NGF).

AEP verzorgt ook werkzaamheden voor LVVN waaronder advisering voor de Ministerraad.

Mededinging & Consumenten (MC) - (45 fte)

Directeur: Annet Jonk

MT-leden: Joost Weekers (plv. directeur), Nadja Duykers

In het kort

De rode draad in de kerntaken van de directie Mededinging & Consumenten is de zorg voor goed functionerende markten. Goed functionerende markten zijn zo ontworpen dat consumenten keuzevrijheid en vertrouwen hebben, dat bedrijven op een gelijk speelveld opereren, ondernemen aantrekkelijk is en de markt open en transparant is. Goed functionerende markten leveren een belangrijke bijdrage aan economische groei, concurrentievermogen, innovatie en de brede welvaart in Nederland.

Wat is ons doel?

- Mededinging bevordert de concurrentie tussen ondernemingen zodat zij zich via hun prijzen en kwaliteit kunnen onderscheiden en draagt daarmee bij aan een gelijk speelveld.
- Het consumentenbeleid beschermt consumenten waar nodig – ook online – tegen misleiding en oneerlijke handelspraktijken en stelt hen in staat om goed geïnformeerde keuzes te maken. Meet- en weeginstrumenten moeten betrouwbaar zijn, zodat consumenten hierop kunnen vertrouwen en handel wordt gestimuleerd (metrologie).
- Aanbestedingsbeleid gaat over de regels voor het plaatsen

van overheidsopdrachten in de markt. Deze regels hebben als doel om corruptie binnen de overheid te voorkomen, efficiënt in te kopen en te zorgen voor eerlijke kansen voor ondernemers. Op die manier kan de maatschappelijke waarde van de overheidsinkoop vergroot worden.

- Beleid voor de interne markt zorgt voor de randvoorwaarden voor concurrentie, zodat het vrij verkeer in de Europese Unie goed functioneert. Normalisatie, conformiteitsbeoordeling en het markttoezicht (o.a. e-commerce) daarop zijn voorbeelden van instrumenten waarmee het dagelijkse handelsverkeer wordt gefaciliteerd. Het beleid richt zich ook op het algemene functioneren van de Europese interne markt, het wegnemen van belemmeringen én het toezicht daarop. Dit gaat om de vrije markt voor diensten, producten en personen. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk dat beroepskwalificaties van beschermde beroepen worden erkend in andere lidstaten en dat territoriale leveringsbeperkingen voor dagelijkse producten worden weggelaten.

Wat doen we?

- Mededingingsbeleid, om het concurrentieproces in alle markten te beschermen (mededinging) en vooraf voorwaarden te stellen op specifieke markten zoals de postmarkt (marktordening), inclusief;

- Consumentenbeleid, bescherming van consumentenrechten, inclusief coördinerend opdrachtgeverschap voor de ACM; de Metrologiewet, inclusief opdrachtgeverschap VSL (het nationaal metrologisch instituut).
- Aanbestedingsbeleid, inclusief het opdrachtgeverschap voor PIANOo (Expertisecentrum Aanbesteden) en TenderNed (het aanbestedingssysteem van de overheid).
- Interne markt, belemmeringen voor het vrij verkeer van goederen en diensten op de Europese interne markt adresseren, wegnemen en voorkomen. Verantwoordelijk voor het stelsel van erkenning beroepskwalificaties, het stelsel van productconformiteit (waaronder ook normalisatie en markttoezicht) en relatiebeheer van de Raad voor Accreditatie (RvA) en het Nederlands normalisatie-instituut (NEN).
- Tevens adviseert en participeert MC op alle bovengenoemde terreinen op dossiers van andere EZ-onderdelen en departementen. Voorbeelden hiervan zijn dossiers als, strategische autonomie, maatschappelijk verantwoord inkopen en dierenartstarieven.

Actuele politiek belangrijke dossiers: o.a. toekomst postmarkt, herziening Mededingingswet (waaronder Markt Remedie Bevoegdheid), markttoezicht e-commerce, colportage (verkoop aan de deur), Digital Fairness Act (consumentenwetgeving) Europees voorkeursprincipe bij aanbesteden en rechtsbescherming bij aanbesteden.

Nationaal Groeifonds - (18 fte)

Directeur: *Jakob van der Waarden*

MT-Leden: *Sander Koopman (plv. directeur)*

In het kort

- Het Nationaal Groeifonds is opgericht in 2020 en een initiatief van de ministeries van Economische Zaken en Financiën.
- Zij beheren gezamenlijk het fonds namens het kabinet. Een onafhankelijke adviescommissie beoordeelt de projecten en adviseert de fondsbeheerders over de toe te kennen middelen en de voorwaarden daarbij. Ook rapporteert zij over de voortgang van de projecten.
- De stafdirectie Nationaal Groeifonds ondersteunt de adviescommissie bij haar werkzaamheden.

Wat is ons doel?

Het Nationaal Groeifonds investeert bijna 11 miljard euro in projecten die een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan duurzame en structurele economische groei. Dit doet het Nationaal Groeifonds samen met initiatiefnemers en andere investeerders. Deze projecten lopen langjarig. De komende jaren draait het NGF op volle stoom.

Wat doen we?

Het Nationaal Groeifonds investeert in 50 projecten die bijdragen aan onder andere de energietransitie, de

digitalisering van de economie, de gezondheidszorg, onderwijs en de ontwikkeling van kennis en innovatie. De goedgekeurde projecten en het brede portfolio van het Nationaal Groeifonds hebben enorm veel potentie. Met innovatieve ontwikkelingen en oplossingen zoals photonchips, kweekvlees, AI in het onderwijs, elektrisch vliegen, 6G, proefdiervrije medicijnen en de batterij van de toekomst ligt er een ambitieuze portefeuille. Dankzij de grootschalige en langjarige opzet van het fonds, kan het zich richten op de volledige innovatieketen, van fundamenteel onderzoek en talentontwikkeling tot toepassingen in de markt.

Onafhankelijke adviescommissie

Het Nationaal Groeifonds is een initiatief van de ministeries van Economische Zaken en Financiën. Zij beheren gezamenlijk het fonds namens het kabinet. Er is een onafhankelijke adviescommissie ingesteld die de projecten monitort en adviezen geeft. Rianne Letschert is voorzitter van de adviescommissie, Peter Wennink vice-voorzitter.

Van de beschikbare middelen is 3,6 miljard euro voorwaardelijk toegekend of gereserveerd. Voor deze middelen beoordeelt de adviescommissie of aan de gestelde voorwaarden is voldaan en of de projecten nog voldoende bijdragen aan het duurzaam verdienvermogen, voordat deze definitief worden vrijgegeven. Bij een positief advies van de adviescommissie besluiten de fondsbeheerders of de projecten de middelen ontvangen. Vervolgens wordt dit voorgelegd aan de Staten Generaal (Tweede en Eerste Kamer) ter goedkeuring

in het kader van het budgetrecht. De adviescommissie rapporteert daarnaast jaarlijks over de voortgang en de kwaliteit van de uitvoering van de projecten in haar jaarverslag.

Effecten en maatschappelijke gevolgen

De adviescommissie kijkt naar het effect op de duurzame groei van de Nederlandse economie, weegt de maatschappelijke voor- en nadelen, de strategische onderbouwing, de kwaliteit van de plannen en de uitvoering en hoe er wordt samengewerkt binnen een consortium. De adviescommissie wordt in al haar werk ondersteund door medewerkers van de Stafdirectie Nationaal Groeifonds en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast consulteert de adviescommissie verschillende externe experts.

Digitale Economie (DE) - (86 fte)

Directeur: *Martijn Lucassen*

MT-leden: *Anke Sikkema (plv. directeur), Angela van Diejen,
Thomas Faber en Leah Postma*

In het kort

De directie Digitale Economie werkt aan de randvoorwaarden om de digitale economie en infrastructuur hoogwaardig en veilig te houden voor de toekomst, en bevordert een voortvarende en verantwoorde inzet van digitale technologie (in het bijzonder AI) om de productiviteit en duurzaam verdienvermogen en de weerbaarheid van Nederland te verbeteren. De directie werkt aan een weerbare, ondernemende, vernieuwende en duurzame digitale economie, waar iedereen in Nederland aan mee kan doen.

Wat is ons doel?

Digitalisering transformeert onze economie en maatschappij in een razendsnel tempo. Digitalisering is daarbij een belangrijke bron van economische groei, innovatie en nieuwe bedrijvigheid. Digitalisering draagt ook in belangrijke mate bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen zoals op het gebied van de stijgende zorgkosten, netcongestie of het zorgen voor voldoende, gezond en duurzaam geproduceerd voedsel.

De directie Digitale Economie staat voor een samenleving waarin digitalisering optimaal bijdraagt aan economische en maatschappelijke kansen voor iedereen. De focus ligt op de bijdrage van digitalisering aan het verdienvermogen en weerbaarheid van Nederland. De directie werkt daarbij aan de hand van de Strategie Digitale Economie aan een betrouwbare en

veilige digitale infrastructuur en goed functionerende markten en stimuleert met innovatie- en industriebeleid de kansen van de digitale transitie voor burgers en bedrijven.

Wat doen we?

De directie Digitale Economie ontwikkelt beleid en wetgeving waardoor Nederland optimaal kan profiteren van digitale ontwikkelingen. Zo is de directie o.a. verantwoordelijk voor de coördinatie van de Strategie Digitale Economie. De directie zet ook de kaders voor o.a. de uitgifte van mobiele frequenties en heeft een belangrijke rol in het cybersecuritybeleid en e-privacy-beleid.

De directie draagt zorg dat de voorwaarden (keuzevrijheid, concurrerende prijzen, betrouwbaarheid, veiligheid en e-privacy) voor marktwerking en voor het gebruik van digitale technologie, diensten en infrastructuur (van zeekabels, datacenters, cloudtoegang, AI en connectiviteit bij eindgebruikers) en elektronische communicatie op orde zijn voor burgers en bedrijven en bevordert dat hier voldoende in wordt geïnvesteerd. Het gaat dan zowel over de fysieke infrastructuur als de software (bv AI-modellen en communicatie- en datadiensten).

De directie heeft een breed scala aan instrumenten tot haar beschikking, variërend van wet- en regelgeving (vaak uit Brussel) en handhaving (Rijksdienst voor de Digitale Infrastructuur, Autoriteit Consument & Markt) tot innoveren en investeren (Digital Europe en vanuit NGF, IPCEI en de Nationale Technologiestrategie). De directie doet daarbij in toenemende mate interventies en dienstverlening vanuit veiligheidsperspectief, omwille van onze cybersecurity en economische veiligheid (Vifo, WOZT) en onze digitale strategische autonomie. Het

handelingsniveau is Europees voor grote delen van het beleid en daarmee in de onderstaande taken van de directie.

Taken

- Borgen van betrouwbare en hoogwaardige digitale infrastructuur, connectiviteit en het dataverkeer en een vrij en open internet.
- Beleid ten aanzien van het frequentiespectrum, antennes en verdelen schaarse frequenties inclusief de systeemverantwoordelijkheid voor de rol van RDI op dit terrein.
- Stimuleren van onderzoek & innovatie en investeringen in digitale technologie en infrastructuur, in bijzonder AI en data(delen), cybersecurity technologie, cloudtechnologie en 6G.
- Ordenen en reguleren van de digitale markten voor infrastructuur & (data)diensten, met oog voor concurrerende prijzen, keuzevrijheid en ruimte voor bedrijven en consumenten inclusief de verantwoordelijkheid voor het toezicht van ACM op die terreinen.
- Bevorderen van kennis en innovatie en verantwoorde toepassing van digitale technologieën waaronder AI en data(delen), cybersecurity technologie, cloudtechnologie en 6G, het terugdringen aan tekorten aan digitale professionals en regie voeren over bijbehorende EU-fondsen zoals Digital Europe en Connecting Europe Facility in Nederland.
- Versterken van de economische veiligheid in het digitale domein, de cyberweerbaarheid van ondernemend Nederland en bevorderen dat mensen en bedrijven veilig en vertrouwd gebruik kunnen maken van digitale producten en diensten inclusief de systeemverantwoordelijkheid van RDI voor het toezicht op die terreinen.
- Verantwoordelijk voor de continuïteits- en crisiskolom van het vitale proces ICT/telecom.

DG Klimaat & Energie (K&E) - Michel Heijdra

Het Directoraat-Generaal (DG) Klimaat & Energie richt zich op de klimaat- en energietransitie. Dit doen we door het ontwikkelen en implementeren van beleid met andere ministeries ten aanzien van het tegengaan van klimaatverandering en te werken aan een klimaat neutrale samenleving. Daarnaast werken we aan een langetermijnstrategie voor de energietransitie, een goed functionerend energiesysteem en de ruimtelijke inpassing daarvan. Om de transitie vorm te geven is het DG ook verantwoordelijk voor de ordening en regulering van de energiemarkten via het maken van wet- en regelgeving voor energiemarkten. Ook is het DG verantwoordelijk voor het opschalen van duurzame én nucleaire energie in Nederland en verschillende financieringsbronnen voor het bevorderen van het klimaatbeleid zoals het klimaatfonds, innovatieregelingen en subsidies zoals SDE++.

Het DG doet ook de onderhandelingen over klimaat- en energiebeleid op mondiaal en Europees niveau.

Klimaat (K) (56,4 fte)

Directeur: Irene Linthorst (wnd. tot 1/7 voor Niels Kastelein)
MT-leden: Kimberley Wedage - Mol (plv. directeur),
Florette Tiemersma (wnd. Linda van Houwelingen)

In het kort

De directie Klimaat werkt aan een klimaatneutrale samenleving in 2050, met als tussenstap ten minste 55% CO₂-reductie in 2030. We zijn actief op mondiaal, Europees en nationaal niveau.

Op mondiaal niveau dragen we bij aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs en leiden we de Nederlandse delegatie bij de klimaattoppen (COP's). Binnen de Europese Unie (EU) coördineert de directie de Nederlandse inbreng in het Europese klimaatbeleid, en zorgt het samen met andere departementen voor de implementatie van het Europese beleid.

Nationaal coördineert de directie het klimaatbeleid gericht op verduurzaming van vijf sectoren: energie, industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving, en landbouw en landgebruik. Het ontwikkelt beleid gericht op koolstofverwijdering en bewaakt het de samenhang met andere transities, zoals stikstof. De directie geeft uitvoering aan de Klimaatwet, onder meer via het opstellen van de jaarlijkse Klimaatnota en het vijfjaarlijkse Klimaatplan.

De directie is fondsbeheerder van het Klimaatfonds, waarmee grote investeringen in klimaatmaatregelen worden gefinancierd. Tot slot draagt de directie bij aan een maatschappelijk gedragen klimaatbeleid door in te zetten op maatschappelijke representatie en betrokkenheid, handelingsperspectief en rechtvaardigheid.

Wat doen we?

- Op mondiaal niveau werkt de directie aan de uitvoering van de klimaatafspraken van het Klimaatakkoord van Parijs om de wereldwijde stijging van de temperatuur te verlagen richting 1,5 graden;
- In Europa zet de directie zich in om per 2050 klimaatneutraliteit te bereiken met als tussenstap in 2030 ten minste 55% CO₂-reductie. De directie coördineert daarbij de nationale inbreng in de ontwikkeling van het Europese en mondiale klimaatbeleid;
- Op nationaal niveau werkt de directie, samen met de verantwoordelijke vakdepartementen, aan de realisatie van de doelen uit de Klimaatwet: klimaatneutraliteit in 2050 en ten minste 55% CO₂-reductie in 2030;
- De directie is verantwoordelijk voor de rapportages binnen de cyclus van de klimaatwet (klimaatnota, klimaatplan en monitoring) en ook voor de 'governance' via de vakdepartementen en de uitvoeringsoverleggen;
- De directie coördineert het Nederlandse klimaat(mitigatie) beleid. Dit geldt zowel richting de diverse sectoren in het klimaatbeleid, als voor generieke dwarsdoorsnijdende thema's, zoals de rol van de financiële sector, een eerlijke en inclusieve transitie en draagvlak/communicatie;
- De directie coördineert de inbreng van het ministerie van KGG op het stikstof-dossier in samenhang met de uitvoering van het klimaatbeleid
- De directie is verantwoordelijk voor de investeringsagenda rond de klimaattransitie zoals de regie en het beheer van het Klimaatfonds (voor zaken zoals instellingswet, kaders, beslissing over vrijgeven geld in combinatie met beleid,

monitoring) en andere publieke en private financieringsbronnen. Verantwoordelijkheid voor bestedingsplannen voor de sectoren ligt bij de verantwoordelijke beleidsdepartementen of beleidsdirecties;

- De directie is samen met de directie Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) verantwoordelijk voor de reactie van de Staat op de rechtszaak die is aangespannen door Greenpeace namens de inwoners van Bonaire. De directie is verantwoordelijk voor de kennis- en strategiefunctie voor het nationale en internationale klimaatbeleid. Hieronder valt ook de accountverantwoordelijkheid voor PBL (w.o. Klimaat- en Energieverkenning), de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR), Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (Emissieregistratie), Intergovernmental Panel on Climate Change IPCC (national focal point NL). De directie schakelt intensief met de directie Strategie Energiesysteem vanwege de samenhang tussen Klimaat en Energie, o.a. over de voortgang en uitvoering van het klimaat- en energiebeleid met medeoverheden via reguliere bestuurlijke overleggen.

Strategie Energiesysteem (SE) - (75 fte)

Directeur: *Niels Redeker*

MT-leden: *Ruud Cino (plv. directeur), Kim Solberg, Peter Schmeitz en Hidde van Ooststroom*

In het kort

De directie Strategie Energiesysteem is verantwoordelijk voor de strategie van de energietransitie op de lange termijn. Zij zet ontwikkelpaden uit voor het energiesysteem in 2040/2050, helpt deze te vertalen naar systeemkeuzes in het heden en richting de toekomst. De directie beheert de instrumenten en middelen voor de ruimtelijke en financiële programmering. Ook ziet zij toe op de monitoring en evaluatie van voortgang en effectiviteit. De directie is verantwoordelijk voor het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE), het Programma Energiehoofdstructuur (PEH), de SDE(++), en de energie-innovatiesubsidies (DEI(+), TSE/MOOI), en is opdrachtgever voor bijbehorende verkenningen en onderzoeken.

Wat doen we?

- Uitwerken van een lange termijnstrategie voor de energietransitie en het energiesysteem;
- Invullen van de cyclus van 5 jaar voor een Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) (met tussentijds eventueel updates) en is opdrachtgever voor (bijbehorende) verkenningen en onderzoek;
- Vertalen van de strategie en toekomstvisie naar systeemkeuzes in het heden en geeft hiermee richting aan het energiebeleid van het ministerie van KGG;

- Zorgen voor een strategische blik op de ruimtelijke inpassing via het Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) en bijbehorende uitwerking daarvan;
- Verantwoordelijk voor de bestedingsplannen voor de energie-infrastructuur en vroege fase opschaling;
- Vormgeven aan en uitvoering geven aan de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++), om de energietransitie breed en effectief te ondersteunen;
- Financiering van energie-infrastructuur en het desgewenst opstellen van integrale investeringsvoorstellen voor beschikbare middelen;
- Opstellen van het beleid rondom energie-innovatie, waaronder de subsidieregelingen en opdrachtgeverschap van de topsector Energie.
- Verantwoordelijk voor een visie op de ontwikkeling van de decentrale kant van het energiesysteem en onderwerpen op het gebied van energie en samenleving, inclusief beleid rond fysieke veiligheidsrisico's in de energietransitie;
- Monitoring en evaluatie van de ontwikkeling van het energiesysteem en ontwikkelt en benut de daarvoor benodigde kennis, informatie en data.

Energiemarkt (EM) - (121 fte)

Directeur en plv. DG KE: *Caroline Kollau*

MT-leden: *Reinier Koppelaar (plv. directeur), Ozgür Ulutas,
Yvette Lammers, Gijs Postma en Sybe Noordermeer*

In het kort

De directie Energiemarkt werkt aan een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem. In nauwe samenwerking binnen het DG Klimaat en Energie en met het DG Realisatie Groene Groei staat het voor de marktordening van elektriciteit, gas, warmte en waterstof en voor een voldoende grote civiele voorraad aardolie. Daarnaast stimuleert de directie de opschaling van duurzame bronnen (waaronder ook groen gas), de aanleg van de noodzakelijke infrastructuur, en de aanpak van netcongestie.

Haar focus ligt op effectieve regulering, (inclusief het omzetten in wetgeving van EU-regelgeving), een slimme inzet van subsidies en normering, en internationale samenwerking. De inzet richt zich op een energietransitie die rekening houdt met leveringszekerheid en betaalbaarheid. Daarbij moet ook de energiemarkt van de toekomst flexibel kunnen reageren op schokken en moeten publieke belangen en systeemveiligheid gewaarborgd blijven. De directie focust ook op de fysieke en digitale weerbaarheid van onze energievoorziening en crisisbeheersing in geval van majeure verstoringen. Op deze manier zorgt de directie voor een toekomstbestendige energievoorziening voor Nederland.

Wat doen we?

- Zorgen voor goed werkende energiemarkten en bijbehorende wetgeving voor de energiedragers warmte, gas, elektriciteit en waterstof, inclusief de ordening en regulering van de energie infrastructuur van de verschillende markten;
- Verantwoordelijk voor het bevorderen van energiebesparing en efficiëntie van energie, inclusief de bijdrage aan het internationale oliecrisisbeleid, het consumentenbeleid en Caribisch Nederland;
- Verantwoordelijk voor het opschalen en stimuleren van CO₂-neutrale energieproductie;
- Verantwoordelijk voor het beleid rondom de energierekening, waaronder de energiebelasting in nauwe samenwerking met het ministerie van Financiën;
- Verantwoordelijk voor de inbreng in en onderhandelingen over het energiebeleid in internationaal verband, in de Europese Unie en in het Pentalaterale Forum (een structuur voor regionale samenwerking tussen verschillende landen). Daartoe zet de directie onder meer de Energiegezant in;
- Verantwoordelijk voor het borgen van security-beleid. Dit omvat: crisisbeheersing, cybersecurity en economische veiligheid ten aanzien van voorzieningszekerheid en leveringszekerheid van energie.

Kernenergie (KE) - (60 fte)

Directeur: *Martijn Schut*

MT-Leden: *Nora van der Wenden (plv. directeur), Maaïke Daanen en Radjes Mangroe*

In het kort

De directie Kernenergie werkt in nationaal en internationaal verband aan kernenergie, binnen de context van het energie- en klimaatbeleid. Daarbij gaat het onder andere om het openhouden van de kerncentrale Borssele en het zetten van nodige voorbereidende stappen voor de bouw van nieuwe kerncentrales. De directie houdt zich ook bezig met het versterken van het nucleaire ecosysteem in binnen- en buitenland, waaronder de kennisinfrastructuur, innovatie en de waardeketen kernenergie. Daarnaast denkt de directie na over de mogelijke komst van kleine modulaire kernreactoren (Small Modular Reactors = SMRs) en de inpassing daarvan in het Nederlandse energiesysteem.

Wat doen we?

- Onderzoeken van het veilig en doelmatig verlengen van de levensduur van de kerncentrale in Borssele. Onderdeel hiervan is het wijzigen van de Kernenergiewet;
- Voorbereiden van de bouw van vier nieuwe kerncentrales, waaronder:
 - Bepalen van een (voorkeurs)locatie voor de eerste twee nieuwe kerncentrales en het voorbereiden van politiek-

bestuurlijke keuzes rondom de technologieselectie;

- Opstellen van een milieueffectrapportage en integrale effecten analyse;
- Uitwerken van een financieringsconstructie voor de bouw van de eerste twee nieuwe kerncentrales;
- Opzetten van een beleidsdeelneming (NEONL) voor het uitvoeren van de overheidsrol bij de aanbesteding, bouw en exploitatie van de nieuwe kerncentrales;
- In kaart brengen van de benodigde extra te zetten stappen voor de realisatie van een derde en vierde kerncentrale;
- Versnellen van de ontwikkeling van Small Modular Reactors (SMR's) door te ondersteunen bij de overgangsfase van ontwerp naar realisatie;
- Creëren van randvoorwaardelijk beleid voor de ontwikkeling van kernenergie in Nederland, namelijk:
 - Versterken van de nucleaire kennisinfrastructuur;
 - Versterken van de Europese en internationale samenwerking en kennisuitwisseling;
 - Versterken van de Nederlandse en Europese waardeketen en brandstofcyclus;
 - Zorgdragen voor voldoende uitvoeringscapaciteit bij het Rijk, de toezichthouder en decentrale overheden.
 - Zorgdragen voor een transparante en participatieve besluitvorming.

DG Realisatie Groene Groei (DGRGG) - Esther Pijs

DG Realisatie Groene Groei werkt aan de realisatie van de energietransitie boven en onder de grond, en met perspectief voor een duurzame en concurrerende industrie in Nederland. Het DG werkt aan het op orde brengen van de belangrijkste randvoorwaarden: de aanpak van netcongestie, het uitbreiden van de energieinfrastructuur van onder andere Wind op Zee, de realisatie van Carbon Capture and Storage (CCS, kooldioxideverwijdering) projecten en zorgen voor betaalbare energiekosten voor bedrijven. Ander belangrijk onderdeel is zorgen voor voldoende vraag en aanbod van opgewekte duurzame energie. Naast het toekomstbestendig maken van het energiesysteem, draagt het directoraat-generaal in de overgangperiode bij aan voldoende gasleveringszekerheid. Dit vraagt een duurzaam, veilig en verantwoord gebruik van de diepe ondergrond in Nederland (land en Noordzee) met oog voor de maatschappelijk impact daarvan boven de grond. Het DG werkt regionaal en Europees intensief samen met bestuurlijke en maatschappelijke partners, bijvoorbeeld aan ruimtelijke inpassing en maatschappelijk draagvlak, en aan een Europees gelijk speelveld.

Directie Realisatie Energietransitie (RE) - (148 fte)

Directeur en plv. DG RGG: *Marc Hoenders*

MT-Leden: *Mariëlle Hetem (plv. Directeur), Erik van der Rijt, Masja Stefanski, Herbert Krajenbrink en Dorothe Albers*

In het kort

De Directie Realisatie Energietransitie zorgt op nationaal niveau voor een tijdige en goede ontwikkeling van de energie-infrastructuur (elektriciteit, waterstof, CO₂ afvang en aardgas) die nodig is voor de energietransitie. Deze ontwikkeling is cruciaal, want een toekomstbestendig energiesysteem begint bij een sterk en stabiel netwerk. Zonder voldoende en goede infrastructuur kan opgewekte energie nergens heen en blijft het elektriciteitsnet vol, waardoor bedrijven en woonwijken niet kunnen verduurzamen.

De directie werkt daarom samen met netbeheerders, medeoverheden en andere partners aan grote energie-infrastructuurprojecten: windparken op zee en de bijbehorende verbindingen naar het vasteland en infrastructuur op land, zoals hoogspanningsverbindingen of waterstofbuisleidingen. De aanleg van energie-infrastructuur is een van de grootste verbouwingen van Nederland. Momenteel lopen er bij de directie meer dan 70

projecten (waarvan 41 momenteel in de projectprocedure) die komende jaren gerealiseerd moeten worden.

Het vinden van voldoende ruimte voor deze infrastructuur wordt een steeds grotere uitdaging, vanwege andere ruimteclaims voor bijvoorbeeld woningen en defensie en de impact op omwonenden. Door te investeren in de gebieden waar de infrastructuur komt, proberen we de acceptatie te vergroten (gebiedsfonds voor bv aanleg van natuur).

De directie heeft vijf afdelingen: Realisatie Hoogspanning op land en Kernenergie, Realisatie Infrastructuur Gassen en Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER), Realisatie Windenergie op zee, Realisatie Energie-infrastructuur op zee, en het Meerjarenprogramma Infrastructuur Klimaat en Energie (MIEK). Daarnaast werken we nauw samen met de programmadirecties Landelijk Actieplan Netcongestie (LAN) en Delta Rhine Corridor (DRC).

Wat doen we?

- De Minister van KGG neemt de ruimtelijke besluiten (projectbesluit), waarna de infrastructuurbeheerder start met de aanleg (TenneT voor hoogspanning, Gasunie voor

waterstof of particuliere initiatiefnemers (CO₂-afvang). Zo zorgt de directie dat er ruimte wordt aangewezen voor grote projecten zoals 380 kV stations, elektriciteitsverbindingen, waterstofbuizen, maar ook voor kerncentrales.

De directie maakt hierover gebiedsgericht bestuurlijke afspraken met de medeoverheden.

- Mogelijk maken van de bouw van windparken op zee door het opstellen van regels in de Wet windenergie op zee, de coördinatie van de vergunningverlening voor wind op zee (kavelbesluiten en tenders) en het reserveren van ruimte in het programma Noordzee (waarvan de coördinatie bij de minister van IenW ligt).
- Verantwoordelijk voor het beleid voor de inpassing van windenergie in het (internationale) energiesysteem op zee en de onderlinge verbindingen met het buitenland;
- Zorgen, als opdrachtgever van het programma Opwek van energie op Rijksvastgoed (OER), dat energieopwek (zonnecellen) op rijksgronden (bijvoorbeeld in de berm bij snelwegen) wordt aangelegd.
- Verantwoordelijk voor het opnemen van prioritaire infrastructuurprojecten in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). Deze projecten worden ondersteund om de realisatie te versnellen (met inzet van experts of voorrangregels in de plannen van elektriciteitsnetbeheerders).
- Versnellen van de realisatie van elektriciteitsnetwerken en andere energie-infrastructuur door aanpassing van wetgeving en afspraken met netbeheerders en provincies en gemeenten over snellere en andere werkwijzen. Het gaat dan bijvoorbeeld om aankoop van gronden, reserveren van ruimte en financiële compensatie voor omwonenden en in gebieden.

- Voor de versnelde aanleg van elektriciteitsnetwerken is een versnellingspakket met TenneT afgesproken waarvoor geld uit het Klimaatfonds is gereserveerd. Dit geld wordt bijvoorbeeld in een expertpool gestoken, waaruit gemeenten en provincies menskracht kunnen aantrekken.
- Beïnvloeden van Europese regelgeving op gebied van energie-infrastructuur, natuur en stikstof om energie-infrastructuur sneller aan te leggen. Voorbeeld is de uitzondering van de stikstofregels bij de aanleg van elektriciteitsinfrastructuur in het Europese Gridpackage-voorstel.

Team Netcongestie - Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN)

Programmadirecteur: Annemiek Hautvast

In het kort

In het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) werkt het Rijk samen met netbeheerders, medeoverheden, toezichthouder en marktpartijen aan het verminderen van netcongestie en de voorbereiding op het energiesysteem van de toekomst. Het gemeenschappelijk doel is te zorgen voor toegang tot elektriciteit om zo maatschappelijke doelen bereikbaar te maken, op het gebied van economische ontwikkeling, woningbouw, mobiliteit en de opwek en gebruik van hernieuwbare elektriciteit.

De verantwoordelijkheid voor coördinatie en regie van het programma ligt bij KGG en wordt uitgevoerd door een klein team medewerkers onder leiding van de programmadirecteur netcongestie (tevens programma-directeur van het LAN).

Wat doen we?

- Verantwoordelijk voor de aanpak van het programma netcongestie;
- Samenwerken met betrokken partners in het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) aan het gemeenschappelijke doel: toegang tot elektriciteit met het oog op maatschappelijke doelen;
- Zorgen voor sturing op de voortgang van het programma en strategisch vooruitdenken welke ontwikkelingen netcongestie met zich mee kan brengen

Het team werkt in het LAN nauw samen met andere afdelingen van het ministerie van KGG, en met de ministeries van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Daarnaast wordt in het LAN intensief samengewerkt met de netbeheerders, (koepels van) gemeenten en provincies, de Autoriteit Consument & Markt (ACM), VNO-NCW/MKB Nederland en de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE).

Het LAN kent de volgende actielijnen:

- Sneller Bouwen: versnelling van de aanleg van nieuwe/verzwaarde elektriciteitsinfrastructuur.
- Wetgevingsprogramma om procedures te versnellen.
- Beleidsprogramma om de realisatie te versnellen (maatregelen waar geen wettelijke verankering nodig is).
- Projectenaanpak voor de 25 meest cruciale bouwprojecten.
- Beter Benutten Grootverbruikers: betere benutting van het net door grootverbruikers (bedrijven en instellingen) en hen handelingsperspectief bieden.
- Ontwikkeling juridische instrumenten, oa: nieuwe contractvormen
- Vergroten handelingsperspectief bedrijfsleven, oa: flex-e subsidie, MKB-ondersteuningsprogramma, innovatiewedstrijd, communicatie.
- Vergroten technische capaciteit van het net: prognoses, zwaarder belasten, lokale invoeding.
- Inrichting systeem: maatschappelijk prioriteren, afschakelstrategie ontwikkelen, flexlanders.

- Beter Benutten Kleinverbruikers: betere benutting van het laagspanningsnet door kleinverbruikers zoals huishoudens.
- Aanpassing nettarieven in 2028.
- Normering slimme apparaten.
- Publiekscampagne en gedragsonderzoek.
- Slimmer Inzicht: Het creëren van slimmer en beter inzicht in het net voor bedrijfsleven en huishoudens.

Transitie Diepe Ondergrond (TDO) - (102 fte)

Directeur: Kees Hansma

MT-leden: Luc Mutsaers (plv. directeur), Caroline van Dalen,
Johan van Gilst en Jelle Visser

In het kort

De directie Transitie Diepe Ondergrond (TDO) is verantwoordelijk voor een duurzaam, veilig en verantwoord gebruik van de diepe ondergrond in Nederland (land en Noordzee) met oog voor de maatschappelijk impact daarvan boven de grond. Hier geeft de directie invulling aan via onder meer beleid, regelgeving en vergunningverlening. Binnen het vergunningstraject wordt specifiek beoordeeld of activiteiten passen én of deze veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden. Hiermee levert de directie een bijdrage aan (de transitie naar) een betrouwbaar, betaalbaar, duurzaam en emissievrij energiesysteem en dragen we (bijvoorbeeld via Carbon Capture and Storage (CCS) en geothermie) bij aan de groene economie van de toekomst.

Tegelijkertijd zorgt het voor het zorgvuldig definitief afsluiten van het Groningenveld, zowel fysiek als financieel. Zo bouwt de directie aan vertrouwen in de overheid (met specifieke aandacht voor mijnbouwactiviteiten), we zorgen voor een transitie van fossiele winning naar een andere benutting van de potentie van de ondergrond.

Om invulling te geven aan onze hoofdpogaven werkt de directie onder ander aan het volgende:

- In de contourennota heeft het kabinet aangegeven een Mijnbouwwet te willen die meer rekening houdt met de belangen van omwonenden en ruimte geeft voor nieuwe ontwikkelingen die de energietransitie mogelijk maken, denk aan de opslag van stoffen zoals waterstof. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding om de Mijnbouwwet te moderniseren en op onderdelen te herzien. Ook wordt gewerkt aan het programma 'Duurzaam gebruik diepe ondergrond', waarin beschreven wordt waar nieuwe mijnbouwactiviteiten wel, niet of alleen onder specifieke voorwaarden kunnen plaatsvinden.
- De Nederlandse gasproductie maakt Nederland niet alleen minder afhankelijk van buitenlands gas, maar is ook beter voor het klimaat, en draagt als transitiebrandstof daarin de komende jaren bij aan leveringszekerheid richting een duurzame energietransitie. Daarom is samen met de sector een sectorakkoord voor de transitie van de gaswinning op de Noordzee gesloten. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de

versnelling van de gaswinning op de Noordzee. Aanvullend wordt nu gewerkt aan het hoofdstuk 'gaswinning op land' en de voorwaarden waaronder deze nog zal plaatsvinden. Daarnaast zorgen we dat we de Nederlandse gasopslagen uit het 'Groningensysteem' kunnen blijven inzetten voor de leveringszekerheid.

- De directie geeft uitvoering aan een aantal maatregelen uit Nij Begun (kabinetsreactie op het parlementaire enquêterapport naar de aardgaswinning in Groningen). Zo zorgen we voor een versterking van de kennisbasis van de directie en breder voor voldoende kennisontwikkeling en databeheer en publieksvriendelijke data-ontsluiting.
- De directie draagt verantwoordelijkheid voor de coördinatie en uitvoering van gebiedsprocessen en vergunningverlening (onshore en offshore) in het kader van de Mijnbouwwet en de Omgevingswet op het gebied van gas- en oliewinning, geothermie, zoutwinning, ondergrondse energieopslag (waaronder waterstof) en CCS.
- De directie streeft naar een tijdige en transparante vergunningverlening met ruimte voor inbreng van adviseurs en omwonenden/belanghebbenden.

- De directie heeft acht teams: beleid & wetgeving; programma's Noordzee; programma's Land; vergunningen Ondergrond; vergunningen Bovengrond; Groningenveld en Gasgebouw en Mabel Office. Daarnaast is recent ook de Delta Rhine Corridor (DRC) als project toegevoegd aan de directie, dat gaat over de aanleg van ondergrondse buisleidingen.

Delta Rhine Corridor (DRC)

De Delta Rhine Corridor (DRC) is het initiatief om ondergrondse buisleidingen aan te leggen tussen Rotterdam en de Duitse grens bij Venlo, via de industrie in Moerdijk. Dat gebeurt in 2 afzonderlijke procedures die op elkaar aansluiten: DRC West en DRC Oost. De DRC West voorziet in buisleidingen voor het transport van waterstof en CO₂ tussen Rotterdam en Boxtel. De DRC Oost voorziet in het transport van CO₂ tussen Boxtel en de Duitse grens bij Venlo. Gasunie is initiatiefnemer. Realisatie van

de waterstofleiding (onderdeel van het landelijke waterstofnetwerk) is voorzien in 2031/32 en voor CO₂ in 2032/33. Het project is van groot belang voor het halen van de klimaatdoelen, voor de energietransitie, voor de verduurzaming van de Nederlandse industrie en voor de concurrentiekracht van de Rotterdamse haven. De projectprocedures voor de ruimtelijke inpassing lopen op schema.

Wat doen we?

- Sturen op de totstandkoming van de aanleg en exploitatie van ondergrondse buisleidingen voor waterstof en CO₂ tussen Rotterdam en de Duitse grens bij Venlo, via de industrie in Moerdijk.
- Coördineren van de inzet van de Rijksoverheid en verzorgen van afstemming met Gasunie en andere partner.
- Procedurele en politiek-bestuurlijke zaken, beleidsvraagstukken, financieringsvraagstukken en internationale afstemming met de Duitse federale overheid en deelstaten.

Directie Verduurzaming Industrie (VI) - (86 fte)

Directeur: *Karlo van Dam*

MT-Leden: *Maarten Neelis (plv. directeur), Cees Kortleve, Julia Moes en Lieve Römkens*

In het kort

- De directie Verduurzaming Industrie (VI) heeft als doel om de verduurzaming van de industrie in een concurrerende omgeving als hét vliegwiel voor de energietransitie te realiseren.
- Dit doen de collega's van de directie Verduurzaming Industrie in nauwe samenwerking met de collega's uit de volgende directoraten-generaal: DG Klimaat en Energie (KE), DG Realisatie Groene Groei (RGG), DG Bedrijfsleven & Innovatie (B&I) en breder zoals met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en uiteraard samen met de industrie, mkb, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en andere stakeholders
- De directie werkt toe naar een duurzame industrie in 2050: een industrie die klimaatneutraal, circulair én concurrerend is. Daarmee is de belangrijkste doelstelling van VI het realiseren van de verduurzaming van de industrie in Nederland door te zorgen een concurrerende omgeving. De industrie functioneert daarbij als het vliegwiel voor de energietransitie. Het doel is uiteindelijk een goed leven in een schoon, welvarend en veilig Nederland voor toekomstige generaties.

Wat doen we?

- Ontwikkelen beleid voor de verduurzaming van de industrie en het midden- en kleinbedrijf (MKB); versnellen van de ombouw van bestaande industrie naar klimaatneutraal en de opbouw van nieuwe, groene industrie;
 - Strategievorming voor de ontwikkeling en verduurzaming van de industrie;
 - Ondersteunen van Het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie;
 - Ontwikkelen en actualiseren van de Routekaart Verduurzaming Industrie;
 - Uitvoering geven aan maatwerkafspraken met de grote industriële uitstoters om sneller minder CO₂ uit te stoten en bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving. Deze aanpak verbreden naar de grote industriële stikstof-uitstoters;
 - Werken aan het samenhangend instrumentenpakket waarmee de industrie zijn verduurzamingsopgave kan uitvoeren. Dit zijn bijvoorbeeld instrumenten voor: energie- en procesefficiëntie, elektrificatie, waterstof, CO₂-afvang en -opslag en de opbouw van nieuwe groeimarkten, zoals hernieuwbare chemie waaronder recycling en Carbon Capture en Utilisation (CCU);
 - Werken aan de uitbreiding van infrastructuur voor elektriciteit en aanleg van nieuwe infrastructuur voor andere dragers van de vergroening van de industrie, zoals waterstof;
 - Gesprekspartner voor de basisindustrie, zowel op bedrijfsniveau als op het niveau van de industrie-clusters.
- Via ruimtelijke economische strategieën voor de industrie-clusters zorgen voor voldoende fysieke en milieuruimte voor de industrie zodat zij kan verduurzamen en ook nieuwe industrie een (logische) plaats kan krijgen in Nederland.

Agentschappen & Diensten

SG EZK vervult de eigenaarsrol over DICTU, RVO, RDI en het CPB.

pSG EZK vervult de eigenaarsrol over NEa en SodM.

Dienst ICT Uitvoering (DICTU) - (1.700 Fte incl. externe inhuur)

Algemeen directeur: *Teun van der Vorm*

Directieleden: *Richard Wiersema, Maarten Bruinsma*

In het kort

- DICTU is een baten-lastendienst van EZ en is een van de grootste ICT-dienstverleners binnen de Rijksoverheid. Naast de huidige dienstverlening maakt DICTU samen met opdrachtgevers keuzes voor digitaliseringsvragen voor morgen;
- DICTU ondersteunt de primaire processen van de ministeries van EZ, KGG en LVVN en hun uitvoeringsorganisaties;
- Daarnaast is DICTU ICT-dienstverlener voor onderdelen van andere ministeries (onder andere BZK, I&W en VWS), voor ondersteuning van inspectie- en registratieprocessen en levering van generieke diensten zoals Rijkszaak (zaakgericht werken) en ToegangVerleningsService (TVS).
- DICTU maakt steeds meer gebruik van moderne technieken en ontwikkelingen zoals Cloudtechnologie, mobile en big data en borgt een hoogwaardige beveiliging van gegevens en systemen.

Wat is ons doel?

De rol van ICT-dienstverlener voor zowel beleidsdepartementen, uitvoerende organisaties als toezichthoudende organisaties wordt tot uitdrukking gebracht in de missie van DICTU: "DICTU is partner in beleid, uitvoering en toezicht in een digitaliserende samenleving".

Kernwaarden

De kernwaarden geven weer waar DICTU voor staat:

- Goede gebruikerservaring;
- Veilig en betrouwbaar;
- Snelle time-to-market en innovatief;
- Duurzaam.

Wat doen we?

- DICTU zet specialistische ICT-kennis en ervaring in om de beleids- en organisatiedoelen van alle opdrachtgevers optimaal te ondersteunen met vernieuwende, veilige en solide ICT-producten en -diensten. DICTU zoekt hierbij naar een evenwichtige balans tussen maatwerk en generieke oplossingen. Kwaliteit, betrouwbaarheid, continuïteit en informatieveiligheid staan hierbij centraal;
- DICTU zet hierbij in op 'samen doen', 'laten doen' en 'zelf doen', met als credo: "als je alles zelf doet, ben je nergens echt goed in". Dit betekent dat ICT-dienstverlening wordt ontwikkeld en geleverd door DICTU zelf, of samen met partners binnen de Rijksoverheid of de markt, of volledig door andere partijen.

Feiten en cijfers

- DICTU had in 2024 een omzet van € 390 mln.;
- Er werken ruim 1.700 mensen bij DICTU (intern en extern personeel);
- DICTU beheert ruim 19.000 werkplekken, 18.000 mobiele apparaten, 1.500 applicaties en 6.000 servers;

- Twee datacenters in Groningen met dataverbindingen naar ongeveer 210 locaties in Nederland en een datacenter in Amsterdam;
- DICTU monitort 24/7 in beheer zijnde bedrijf kritische systemen;
- DICTU is ISO 27001 gecertificeerd voor informatiebeveiliging en volgt hiermee de Europese regelgeving voor betaalorganen.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) - (6.450 fte, incl. IMG)

Hoofddirectie: *Abdeluheh Choho (directeur-generaal)*

Johan Maas (plv DG), Frank de Jonge, Lisette Broersen

In het kort

- Dé publieke dienstverlener die ondernemers helpt naar een duurzame toekomst. Van de stimulering van innovatieve startups, tot de ondersteuning van boerenbedrijven naar een duurzaam landbouw- en voedselsysteem.
- Dé publieke dienstverlener die werkt aan een duurzaam klimaat. Dit doen we door het stimuleren van grote energieprojecten als windparken op zee, evenals het ondersteunen van ondernemers bij de verduurzaming van hun bedrijf.
- Met kennis van het ondernemersperspectief en verschillende instrumenten kan de RVO bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelstellingen van ministeries op het gebied van klimaat, energie, landbouw en een toekomstbestendige economie.
- RVO heeft meer dan 10 opdrachtgevers waarvan EZ en LNV de grootste opdrachtgevers zijn. RVO is ook opdrachtnemer voor provincies en Europa.
- RVO is een baten-lastendienst van EZ die bestaat sinds 2014 en is ontstaan uit een fusie van uitvoerende diensten.
- RVO is een organisatie met een omzet van circa 1.1 miljard euro in 2023 en een organisatie met een klanttevredenheidscijfer van 7,6 (2023).

Wat is ons doel?

RVO werkt als publieke dienstverlener voor ondernemers aan excellente publieke dienstverlening met zichtbare maatschappelijk impact. Met onze collega's op de beleidsdepartementen werkt de RVO professioneel en resultaatgericht samen om te komen tot effectieve en voor RVO uitvoerbare beleidsinstrumenten. Voor de samenleving bereikt het heldere resultaten met zo efficiënt mogelijke processen, programma's en optimale inzet van kennis. Zo vormt RVO een verbindende schakel tussen beleid en ondernemers in het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen als het innovatievermogen, de energietransitie en de voedselagenda. Om meer impact te realiseren op de belangrijke maatschappelijke transities is het zaak om het instrumentarium overzichtelijker, eenvoudiger en consistentier te maken voor de ondernemer. Hiervoor staan de politiek, de ministeries en publieke dienstverleners zoals RVO, gezamenlijk aan de lat. Bij de uitvoering van haar taken werkt RVO intensief samen met andere uitvoeringsorganisaties, zoals de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) en de Kamer van Koophandel (KvK).

Wat doen we?

RVO geeft uitvoering aan verschillende taken om ondernemers te ondersteunen via de onderstaande instrumenten:

- Financiële ondersteuning, zoals subsidies, fiscale regelingen, kredieten en garanties;
- Wettelijke taken, zoals octrooiverlening, vergunningverlening, en handhaving;

- Kennis, informatie en advies, zowel digitaal, telefonisch als door middel van evenementen etc.;
- Netwerken en verbinden van partners zoals via handelsmissies, matchmaking en publiek-private samenwerking.

Veel omvangrijke regelingen en subsidies zijn bij RVO belegd om ondernemers verder te helpen.

De SDE++ regeling (Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie) is een van de grootste regelingen die RVO uitvoert. Vorig jaar was het beschikbare budget 8 miljard en werd er door bedrijven voor € 16,3 miljard aangevraagd. De regeling bestaat sinds 2011 en wordt algemeen erkend, ook internationaal, als zeer succesvol ('de motor van de energietransitie) door de grote bijdrage die de regeling levert aan de productie van hernieuwbare energie en de vermindering van broeikasgasemissies. De Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) is in aantal aanvragen de grootste regeling voor RVO. Vorig jaar behandelde RVO 200.000 aanvragen. Vanwege de grote belangstelling, heeft het kabinet het budget voor 2024 (opnieuw) verhoogd, van € 560 miljoen naar € 600 miljoen. Met ISDE krijgen bedrijven en particulieren subsidie voor energiebesparende en duurzame maatregelen aan woningen of bedrijfspand. De ISDE loopt door tot 2030.

Op gebied van innovatie voert RVO onder andere de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) regeling uit. Via de WBSO krijgen ieder jaar 20.000 ondernemingen met een Speur- en Ontwikkelingswerkproject belastingvoordeel via

de loonkosten. Ondernemingen met personeel kunnen daarbovenop een aftrek ontvangen over andere kosten en uitgaven van het S&O-project, zoals de inkoop van materialen. Met betrekking tot internationale handel heeft RVO in 2023 onderzoek gedaan naar trends per continent die impact hebben op het internationaal zakendoen. Door middel van loketten en handelsvragen binnen het Publiek Economisch Netwerk helpt RVO Nederlandse ondernemers internationaal te opereren binnen de trends en ontwikkelingen zoals geopolitieke spanningen, grondstof voorraden en belastingen. Om handel met Nederlandse ondernemers te bevorderen organiseert RVO jaarlijks verschillende handelsmissies, innovatiemissies en startup-missies. Het Centraal Bureau voor de Statistiek onderschrijft in haar onderzoek uit 2024 dat handelsmissies de kans van deelnemende bedrijven vergroot om te gaan handelen met het land dat wordt bezocht.

Ondernemers die nog niet actief zijn in het buitenland, kunnen via de Support International Business (SIB) regeling handelsactiviteiten financieren om deze stap te zetten. SIB kan bijvoorbeeld worden gebruikt bij het vinden van geschikte samenwerkingspartners of voor het financieren van juridische ondersteuning in het exportland.

Voor de landbouw voert RVO ook jaarlijks diverse regelingen en subsidies uit via de Gecombineerde opgave. Jaarlijks behandelt RVO ongeveer 54.500 Gecombineerde opgaves van landbouwers. Via de Gecombineerde opgave kunnen ook subsidies vanuit het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) aangevraagd worden. Het GLB bestaat al vanaf 1968 en wordt vanaf 2014 door RVO uitgevoerd. Voor de periode van 2021-2027 RVO keert RVO 2,9 miljard euro uit aan Rechtstreekse betalingen aan landbouwers. Tussen de 25% en

30% van het budget van de Rechtstreekse betalingen is bedoeld voor betalingen aan de ecoregeling. Deze regeling draagt bij aan de verbetering van het klimaat, bodem en lucht, water, landschap en biodiversiteit.

Kompas voor een duurzame toekomst

RVO is in 2022 aan de slag gegaan met een nieuwe organisatiestrategie: Kompas voor een Duurzame Toekomst. Met deze nieuwe strategie scherpt RVO de visie en focus van de dienstverlening aan. Dit is nodig om de juiste keuzes te kunnen maken om nationaal en internationaal een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van duurzame welvaart. In de nieuwe organisatie staat impact maken langs de volgende transities centraal:

- Klimaat en energietransitie;
- Transitie naar een duurzaam landbouw- en voedselsysteem;
- Transitie naar een toekomstbestendige en digitale economie.

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) - (Circa 400 fte)

Inspecteur-generaal: Angeline van Dijk

Directieleden: John Derksen, Jeroen van Kaam, Michiel Laan,
Martijn Meijers, Jasper Nagtegaal

In het kort

- Een goed werkende digitale infrastructuur is belangrijk voor Nederland. De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur zorgt voor beschikbaarheid, continuïteit, en betrouwbaarheid van deze digitale infrastructuur. Zodat iedereen kan vertrouwen op een veilige werking ervan.
- Het RDI adviseert over wet- en regelgeving, voeren die uit en houden er onafhankelijk en onpartijdig toezicht op. Want de samenleving moet kunnen rekenen op een toezichthouder die maatschappelijke vraagstukken rond de digitale infrastructuur signaleert en agendeert, kwetsbare belangen beschermt en vroegtijdig risico's onderkent.
- Het werkveld van de digitale infrastructuur is volop in beweging. Dit zie je terug in de groeiende opdrachtenportefeuille en omvang van RDI.

Wat is ons doel?

Vooruitgang en veiligheid moeten hand in hand gaan in de digitale infrastructuur. De digitale infrastructuur verwijst naar het geheel van technologische systemen, netwerken, hardware, software en processen die nodig zijn voor het functioneren, beheer en toezicht op digitale diensten en

voorzieningen. Denk aan: communicatienetwerken, cloud computing-infrastructuur, cyberveiligheid-mechanismen, databeheer en datacenters.

De digitale infrastructuur verbindt de samenleving en is een onmisbare voorwaarde voor alle economische sectoren. De RDI stelt daarom alles in het werk om de digitale infrastructuur van Nederland veilig verbonden te houden. Dit doet de RDI door invulling te geven aan onderstaande doelen:

- Beschikbaarheid: Er is een uitstekende fysieke infrastructuur aanwezig, met feilloze connectiviteit tot diep in de samenleving op basis van glasvezel en mobiele (4G en 5G) netwerken.
- Betrouwbaarheid: De netwerken, apparatuur, verbindingen en digitale diensten zijn voldoende betrouwbaar en in staat om continu (24/7) de samenleving van digitale connectiviteit te voorzien.
- Vertrouwen: Er is een rotsvast vertrouwen van de samenleving in het veilig gebruik van digitale diensten en toepassingen.

Wat doen we?

- Kaderstellen: Het bijdragen aan branchestandaarden door o.a. normalisatie en standaardisatie en het vaststellen van certificeringsschema's
- Toezicht en handhaving: Het houden van toezicht op het naleven van wet- en regelgeving met betrekking tot de digitale infrastructuur. Dit omvat het handhaven van regels met betrekking tot het gebruik van frequenties, het waarborgen van de integriteit van communicatienetwerken, cyberveiligheid en storingsvrije apparatuur.

- Toelating en ordening: Het toewijzen en beheren van frequenties voor radio- en televisie-uitzendingen, draadloze communicatie, mobiele telefonie en andere draadloze toepassingen.
- Certificering en vergunningen: Het verstrekken van vergunningen en certificeringen aan bedrijven en personen binnen de digitale infrastructuur. Denk aan telecomoperators en fabrikanten van communicatieapparatuur, IT-producten, -diensten en -processen die gecertificeerd worden op het gebied van cyberveiligheid.
- Onderzoeken en Signaleren: We onderzoeken, analyseren en signaleren over ontwikkelingen en risico's in de digitale infrastructuur. We geven daarbij voorlichting en guidance aan de maatschappij en communiceren over risico's.

Wat signaleren we?

- Ontwikkelingen: De complexiteit en verwevenheid van de digitale infrastructuur neemt toe, in een wereld met geopolitieke spanningen en waarin disruptieve technologieën snel geaccepteerd worden in de maatschappij.
- Risico's: Hybride dreigingen, cloudopslag buiten Europa, ongecontroleerde import (e-commerce) van digitale producten en de toename van ketenafhankelijkheid door meer leveranciers van cruciale elementen.

- Gezamenlijke inzet: We zullen gezamenlijk moeten samenwerken om bedrijven en instellingen te stimuleren om verantwoordelijkheid te nemen voor de hele keten. Daarbij geven we vooruitlopend op regulering guidance aan de sector. Natuurlijk in samenwerking met beleid, toezichthouders, kennisinstellingen en markt over ontwikkeling en risico's.

De RDI ziet de onderdelen binnen de digitale infrastructuur niet als afzonderlijke, solistische thema's, maar als overlappende, samensmeltende en deels elkaar versterkende componenten. Vanuit onze hoofdthema's houdt het zicht op het functioneren, de bedreigingen en de risico's op de (digitale) infrastructuur, netwerken en diensten en de hedendaagse (slimme) apparatuur. Daarnaast staat de RDI klaar voor ondersteuning en advies. Ook signaleert en agendeert het bedreigingen. Zo zet de organisatie zich in om de digitale infrastructuur breed in de maatschappij te versterken.

Centraal Planbureau (CPB) - (152 fte)

Directeur: Pieter Hasekamp

Onderdirecteuren: Jeroen Hinloopen en Marcel Timmer

In het kort

- Het Centraal Planbureau (CPB) levert ramingen en beleidsanalyses die een fundament vormen voor de begroting en het politieke beleidsdebat.
- Het bureau doet onderzoek naar de Nederlandse economie en het sociaaleconomisch beleid in den brede.
- Het CPB vormt de brug tussen de economische wetenschap en beleidsmakers door academische inzichten gevraagd en ongevraagd te vertalen naar de dagelijkse beleidspraktijk, waarmee het CPB een nuchtere, feitelijke basis levert voor beter beleid.

Wat doen we?

Het CPB komt tweemaal per jaar met korte termijnprognoses voor de wereldeconomie en de Nederlandse economie: het Centraal Economisch Plan (CEP, voorjaar) en de Macro Economische Verkenning (MEV, Prinsjesdag). De MEV wordt voorafgegaan door een concept, de cMEV (augustus), die de basis vormt voor de augustusbesluitvorming over koopkracht en begroting.

Voor elke nieuwe kabinetsperiode maakt het planbureau een verkenning voor de middellange termijn die tussentijds wordt geactualiseerd.

Wat is ons profiel?

Het CPB is inhoudelijk volledig onafhankelijk en levert analyses van de publieke financiën en de macro-economische situatie in Nederland en daarbuiten. Andere sectoren bij het CPB richten zich op arbeidsmarkt en kennis, marktordening en zorg en klimaat & gebouwde omgeving.

Het CPB is daarnaast samen met de Raad van State de Nederlandse *independent fiscal institution*, die toeziet op de naleving van de Europese begrotingsregels. Het kabinet voert begrotingsbeleid op basis van de meerjarencijfers en de ramingen van het CPB, zo is vastgelegd in de Wet houdbare overheidsfinanciën. Daarnaast is het CPB ook de Nederlandse *National Productivity Board*.

Relatie met EZ

- Het CPB is organisatorisch een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, maar functioneert inhoudelijk onafhankelijk van het kabinet. Dat ligt ook vast in de Aanwijzingen voor de planbureaus.
- Deze onafhankelijkheid heeft een lange, wettelijke traditie (Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan, uit 1947) die past bij de rol van economisch adviseur die gevraagd en ongevraagd de overheid van economische inzichten voorziet.
- Het CPB wordt vast gefinancierd vanuit de begroting van EZ en ontvangt daarnaast tot maximaal 20% van het budget aan externe financiering vanuit departementen.

Centrale Plancommissie (CPC)

- Het CPB heeft een onafhankelijk extern adviesorgaan: de Centrale Plancommissie (CPC).
- De CPC komt vier keer per jaar bijeen en adviseert de directie van het CPB over uiteenlopende zaken als onderwerpkeuze voor het werkprogramma, opzet van grote projecten, methoden, HRM, kwaliteitsbeleid en externe communicatie.
- De CPC is samengesteld uit leden afkomstig uit wetenschap, beleid, media en bedrijfsleven. De commissieleden worden benoemd voor een periode van vier jaar, met de eenmalige mogelijkheid tot verlenging.

Visitatie

- Het CPB wordt iedere vijf jaar door een externe visitatiecommissie beoordeeld op wetenschappelijke kwaliteit, maatschappelijke relevantie en toekomstbestendigheid. De Centrale Plancommissie is opdrachtgever van de visitatie en benoemt de Visitatiecommissie.
- De meest recente visitatie dateert van eind 2022. Het CPB is integraal beoordeeld, waarbij de conclusie luidde dat 'de maatschappelijke relevantie van het CPB excellent is' en 'de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek zeer goed'. Het CPB speelt volgens de commissie een belangrijke rol in het beleidsdebat.
- In 2026 worden de voorbereidingen getroffen voor een visitatie in 2027.

Nederlandse Emissieautoriteit (NEA)- (170 medewerkers)

Directeur-bestuurder: Mark Bressers

Bestuursleden: Jolande Sap, Johan de Leeuw

In het kort

- De Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) is een onafhankelijke uitvoeringsorganisatie en toezichthouder die bijdraagt aan een klimaatneutrale samenleving. De organisatie doet dit door de uitstoot van broeikasgassen te beprizen en de inzet van hernieuwbare energie te belonen. Dit gebeurt via prijsprikkels (marktinstrumenten) die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. De NEa houdt toezicht op de naleving van deze instrumenten.
- De NEa houdt onder meer toezicht op bedrijven die deelnemen aan het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS) en op bedrijven die vallen onder de wet- en regelgeving voor hernieuwbare energie voor vervoer. Daarnaast voert de NEa de nieuwe Europese CO₂-grensheffing Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) uit. Als uitvoerder in een complexe en innovatieve markt heeft de NEa een belangrijke signaleringsfunctie richting beleid en adviseert zij vroegtijdig bij de ontwikkeling van nieuwe wet- en regelgeving.
- Het bestuur van de NEa is een onafhankelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De organisatie is een agentschap van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en telt circa 170 medewerkers. De NEa voert opdrachten uit voor de ministeries van KGG (onder andere CO₂-beprijzing), Infrastructuur en Waterstaat (inzet van hernieuwbare energie) en Financiën (CO₂-grensheffing CBAM).

Wat is ons doel?

De NEa werkt aan een klimaatneutrale samenleving met behulp van slimme prijsprikkels (marktinstrumenten) die bedrijven ruimte geven om zelf keuzes te maken in hun verduurzamingsstrategie. In combinatie met betrouwbaar toezicht, stimuleert dit bedrijven om met vertrouwen te investeren in klimaatmaatregelen. Tegelijkertijd kan de samenleving erop rekenen dat deze maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen. De NEa kijkt daarbij verder dan de regels alleen. Niet de letter, maar de geest van de wet staat centraal. Het te realiseren publieke belang – een klimaatneutrale samenleving met een groen en concurrerend bedrijfsleven – bepaalt primair het handelen van de NEa. De klimaatuitdaging is groot en complex, daarom streeft de NEa naar ambitieus en uitvoerbaar beleid en voert zij haar taken pragmatisch en met toewijding uit.

Wat doen we?

- De NEa geeft uitvoering aan het EU ETS en houdt toezicht op Nederlandse bedrijven en luchtvaartmaatschappijen die onder dit systeem vallen. In totaal gaat het om circa 330 bedrijven, die samen verantwoordelijk zijn voor bijna de helft van de totale CO₂-uitstoot in Nederland. De NEa ziet erop toe dat zij hun verplichtingen nakomen, hun uitstoot correct monitoren en voldoende emissierechten inleveren voor de CO₂ die zij uitstoten.
- Ten opzichte van 2005 is de CO₂-uitstoot van Nederlandse ETS-bedrijven met 29% afgenomen.

- De NEa wijst jaarlijks circa 40 miljoen gratis emissierechten toe aan internationaal concurrerende bedrijven. De waarde van deze toewijzing bedraagt momenteel ongeveer € 2,5 miljard.
- Bedrijven kunnen aanvullende emissierechten onder andere kopen via veilingen die de NEa organiseert. De opbrengst van deze veilingen bedroeg in 2024 circa € 1 miljard.
- Sinds dit jaar valt ook de zeevaart onder het EU ETS. Nederland houdt toezicht op ruim 400 scheepvaartmaatschappijen. Daarmee staat Nederland, na Spanje (711), Duitsland (707) en Griekenland (705), op de vierde plaats in Europa. Nederland is verantwoordelijk voor ongeveer 11% van alle maatschappijen die onder het EU ETS vallen. Het gaat hierbij om zowel Europese als internationale rederijen die van, naar en binnen Europa varen.
- Daarnaast is het EU ETS-2-systeem gestart. Dit systeem is van toepassing op de CO₂-emissies van brandstoffen die worden geleverd aan de gebouwde omgeving, het wegvervoer en overige sectoren. Brandstofleveranciers monitoren deze emissies en betalen vanaf 2028 een CO₂-prijs.
- De NEa is in Nederland, samen met de Douane, verantwoordelijk voor de uitvoering van het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Dit mechanisme voor koolstofcorrectie aan de Europese buitengrens heeft als doel een gelijk spelveld te creëren voor de Europese industrie die te maken heeft met CO₂-beprijzing. CBAM is een nieuw instrument van de Europese Commissie en onderdeel van het streven naar een koolstofarme economie. Het mechanisme trad in werking op 1 oktober 2023.

Hernieuwbare energie

De NEa geeft uitvoering aan het marktinstrument Energie voor Vervoer. Bedrijven die benzine en diesel leveren aan de vervoerssector (wegvervoer, zeevaart, binnenvaart en luchtvaart) zijn verplicht jaarlijks een toenemend aandeel hernieuwbare energie in te zetten, zoals elektriciteit en biobrandstoffen. Deze verplichting is vastgelegd in verhandelbare eenheden. Een Hernieuwbare Brandstofeenheid (HBE) staat voor 1 gigajoule (GJ) hernieuwbare energie. Om aan hun jaarverplichting te voldoen, leveren bedrijven HBE's in bij de NEa. Bedrijven die hernieuwbare energie leveren aan de Nederlandse vervoersmarkt, zoals biodiesel of elektriciteit, kunnen deze bij de NEa aanmelden en ontvangen daarvoor HBE's. Deze HBE's zijn vervolgens verhandelbaar met bedrijven die een jaarverplichting hebben.

Kengetallen

- In Nederland zijn ongeveer 50 bedrijven actief in de handel in biobrandstoffen.
- De biobrandstoffenmarkt heeft een omvang van circa € 1,5 miljard.
- Door deze inzet bestaat inmiddels ongeveer 30% van de brandstoffenmix uit biobrandstoffen en andere vormen van hernieuwbare energie, grotendeels geproduceerd uit afvalstoffen.

Overige taken

De afgelopen jaren heeft de NEa diverse nieuwe werkzaamheden opgepakt voor opdrachtgevers. Veel van deze taken betreffen tweedelijns toezicht: publiek toezicht dat aanvullend is op privaat toezicht. Dit betreft onder meer toezicht op de duurzaamheid van grondstoffen, zoals biomassa.

Staatstoezicht op de Mijnen (SODM) - (147 fte intern, Ca 23 fte extern)

Inspecteur-Generaal der Mijnen: *Theodor Kockelkoren*

Directieleden: *Boukje van der Lecq, Pieter van den Bergen, Francine Kiewiet de Jonge*

In het kort

- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is een Rijksinspectie en de onafhankelijk toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland. Het ziet toe op de veiligheid voor de mens en de bescherming van het milieu. Zowel ondergronds als bovengronds.
- Werkvelden: Gasnetten; Gaswinning Groningen; Olie & Gaswinning onshore en offshore; Windenergie op zee; Waterstofdistributie en opslag; Geothermie; Voormalige Steenkoolwinning; Ondergrondse CO₂- en energieopslag; Zoutwinning.

Wat is ons doel?

- SodM maakt zich sterk voor de veiligheid van de mens en de bescherming van het milieu bij energiewinning en het benutten van de ondergrond, nu en in de toekomst.
- Het toezicht van SodM draagt bij aan een verantwoorde energietransitie en aan het vertrouwen dat burgers kunnen hebben in een veilige leefomgeving.

Wat doen we?

SodM heeft de wettelijk vastgelegde taak om toezicht te houden, te adviseren (bij vergunningaanvragen) en gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de minister. Daarnaast laat SodM onderzoeken uitvoeren om meer begrip te krijgen bij (onbekende) risico's. SodM houdt voor de voormalige gaswinning in Groningen toezicht op de wettelijke bepalingen uit de Mijnbouwwet. Omdat het tijdig versterken van woningen die dat nodig hebben noodzakelijk is voor de veiligheid, toetst SodM de voortgang en kwaliteit van de versterkingsoperatie in Groningen. De volgende paragrafen beschrijven voor SodM belangrijke thema's.

- **Het belang van een veilige energietransitie**

De energietransitie heeft impact op vrijwel alle werkterreinen van SodM, zoals experimenten met waterstofdistributie aan huishoudens, de ontwikkeling van geothermieprojecten, de realisatie van windenergie op zee en de voorbereidingen op opslag van waterstof. SodM houdt toezicht op en adviseert over deze activiteiten gericht op het publieke belang van veiligheid voor de mens en bescherming van het milieu. SodM wordt ook betrokken in de strategische planningsfase, zodat kennis en ervaring vanuit het toezicht kan voorkómen dat een op de tekentafel interessante mogelijkheid uiteindelijk een doodlopende weg blijkt te zijn.

- **Toezicht op milieu bij energiewinning**

SodM heeft de afgelopen jaren een inhaalslag in gang gezet om de wettelijke milieutaak beter uit te voeren. Van een aantal thema's (zoals afvalwater, zeer zorgwekkende stoffen en het wel/niet laten liggen van pijpleidingen) wil SodM de risico's en

effecten op het milieu beter begrijpen en vindt onderzoek plaats. Daarnaast neemt milieu een meer prominente plaats in bij de advisering aan de minister en het toezicht.

- **Gevolgen gaswinning Groningen**

Sinds de gaswinning uit het Groningen-gasveld op 19 april 2024 definitief is beëindigd, ziet SodM toe op de ontmanteling van de mijnbouwinstallaties en op de langetermijneffecten van de gaswinning (zowel voor de mensen in Groningen als op de ondergrond). Ten behoeve van de veiligheid in Groningen moeten in elk geval de huizen in Groningen die dat nodig hebben tijdig versterkt worden. Een tijdige versterking is ook noodzakelijk om de schade aan de gezondheid en de gezondheidsrisico's zo veel als redelijkerwijs mogelijk te beperken. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het lange wachten voor een deel van de mensen tot schade aan de gezondheid leidt en een verhoogd overlijdensrisico oplevert. SodM toetst daarom de voortgang en kwaliteit van de versterkingsoperatie. SodM rapporteert hieromtrent en adviseert waar nodig de staatssecretaris Herstel Groningen.

- **Inspectie SodM en de samenleving**

SodM geeft burgerperspectief een plaats bij de beoordeling van veiligheid. SodM streeft ernaar om zichtbaar, open en toegankelijk te zijn voor mensen op wie het toezicht invloed heeft. SodM voert (keukentafel) gesprekken met bewoners, betreft omwonenden waar mogelijk bij besluitvorming, acteert proactief op signalen en klachten, beantwoordt burgersvragen, en is aanwezig op sociale media. Op deze wijze wil SodM omwonenden en hun belangen die geraakt worden door mijnbouwactiviteiten beter begrijpen.

- De adviezen en andere documenten van SodM zijn te vinden op de website. SodM publiceert Staten van de Sector. Door publiekelijk te rapporteren en verantwoording af te leggen over haar advies- en toezichtactiviteiten verrijkt SodM het democratische debat.
- **Nieuwe Mijnbouwwet met aandacht voor nazorg**
SodM werkt in goed contact samen met de directie Transitie Diepe Ondergrond (TDO) aan de herziening van de Mijnbouwwet. De herziene Mijnbouwwet beoogt het vergunningstelsel om te vormen van een ‘ja, mits’ naar een ‘nee, tenzij’ regime. De herziene mijnbouw moet daarbij de gehele levenscyclus omvatten inclusief de fase na de beëindiging van de activiteiten, de zogenoemde nazorgfase. We weten nu dat een deel van de in de afgelopen decennia gestarte mijnbouw een lange fase van nazorg zal vereisen. Voor nog te starten mijnbouw zou het uitgangspunt moeten

zijn om nazorg te vermijden dan wel te minimaliseren. De herziene mijnbouwwet zal ruimte bieden aan zowel bestaande als nieuwere vormen van mijnbouw, zoals waterstof- en CO₂-opslag.

- **Borgen onafhankelijke positie en oordeelsvorming toezichthouder**

De ‘gaswinning in Groningen’ heeft het vertrouwen van burgers beschadigd en tot een luide roep om goed bestuur geleid. Aan goed bestuur is onlosmakelijk onafhankelijk toezicht gebonden. Wettelijke verankering daarvan is noodzakelijk in een Kaderwet op de rijksinspecties. Daarnaast heeft de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen (PEAG) onder meer geadviseerd om voor SodM collegiaal bestuur en onafhankelijke beoordeling daarvan in wet- en regelgeving te verankeren.

Zelfstandige bestuursorganen & rechtspersonen met wettelijke taak

ZBO's en RWT's worden (deels) met publiek geld bekostigd en oefenen wettelijke taken uit, maar zijn zelfstandig en dus niet ondergeschikt aan een minister. Wel is een minister verantwoordelijk voor het beleid dat een ZBO of RWT uitvoert en voor toezicht hierop. De minister dient verantwoording hierover te kunnen afleggen aan de Eerste en Tweede Kamer.

SG EZK vervult de eigenaarsrol over de KVK, CBS, ACM, TNO en de RvA.

pSG EZK vervult de eigenaarsrol over de WKR en de COVA.

Kamer van Koophandel (KVK) - (1741 fte)

Voorzitter Kamer van Koophandel: *Rodrique Engering*

Lid Kamer van Koophandel: *Petra Jansen op de Haar*

In het kort

KVK heeft een registrertaak en een dienstverleningstaak. KVK registreert ondernemingen en ondernemers in het Handels-, het Ultimate beneficial owners (UBO), Trustregister en in het Legal entity identifier (LEI) register. Het Handelsregister maakt onderdeel uit van het Stelsel van Basisregistraties in Nederland. De dienstverleningstaak is gericht op het geven van informatie, advies, voorlichting en ondersteuning op een breed scala aan thema's die het drijven van een onderneming raken. KVK heeft de rol van eerstelijnsdienstverlener, verbinder en wegwijzer. Om deze rol in te vullen werken wij samen met de landelijke overheid, lagere overheden en een groot aantal (semi-)publieke en private organisaties. KVK levert de benodigde exportdocumenten aan ondernemers om buiten de EU te kunnen exporteren.

Wat is ons doel?

Met de registerfunctie als fundament, gecombineerd met onze dienstverlening, levert KVK een bijdrage aan veilig en verantwoord zakendoen. Met de kennis van KVK geven wij houvast aan ondernemers om zelfstandig keuzes te maken. Zo leveren wij een bijdrage aan een gezond ondernemersklimaat. Dit komt de welvaart in ons land ten goede. Nu en in de toekomst.

Wat doen we?

KVK is houder van registers gericht op veilig én verantwoord zakendoen. Dat doen we:

- onafhankelijk, betrouwbaar, hoogwaardig en veilig;
- transparant over wat en hoe we registreren en uitleveren voor welke doeleinden;
- met respect voor de privacy en veiligheid van het individu;
- met het belang van rechtszekerheid en fraude-weerbaarheid voor ogen.

De dienstverlening van KVK is gericht op digitaal gemak, eenvoud en snelheid, met persoonlijke aandacht daar waar gewenst óf nodig. Wij hanteren de volgende aanpak:

- Als eerstelijns-dienstverlener en wegwijzer is de concrete vraag van een ondernemer het uitgangspunt. Dat betekent dat we via de best bezochte online en fysieke kanalen én tijdens de 'natuurlijke' momenten, zoals inschrijving of wijziging in het Handelsregister of contact met ons servicecentrum aansluiting zoeken bij de behoefte van de ondernemer. Vanuit die natuurlijke momenten kunnen wij proactief mee of verder denken en een latente behoefte signaleren.
- Landelijk zet KVK daartoe diverse online en fysieke kanalen in zodat de ondernemer gemakkelijk(er) landelijke of regionale hulp vindt om een onderneming te laten groeien en bloeien, te innoveren, te verduurzamen of te digitaliseren.
- Voor ondernemers is KVK hét eerste aanspreekpunt voor kennis en duiding over wet- en regelgeving die met ondernemen heeft te maken. Wij stellen ondernemers in staat om met onze (eerstelijns) kennis en duiding om zelf keuzes te

maken. Met de kennis van KVK weten ondernemers wat ze wel of niet moeten doen. KVK geeft zo houvast aan ondernemers.

- Daar waar het antwoord op een vraag dieper gaat dan onze (eerstelijns) kennis, verwijzen we gericht door naar andere overheidsorganisaties, externe experts, brancheverenigingen of overige partijen.
- We streven ernaar dat een ondernemer een prettige persoonlijke of digitale beleving heeft. Van snel online regelen, wijzigen of aanvragen tot een meer inhoudelijk gesprek. Dat doen we aan onze frontofficebalies op 14 locaties en op vijf Ondernemerspleinen in Nederland, op het Digitale Ondernemersplein, via diverse digitale kanalen, online en fysieke evenementen. We geven ondernemers persoonlijke aandacht door hen bij te staan om een weloverwogen keuze te maken voor het ondernemerschap, te erkennen als ondernemer en te ondersteunen bij vragen die leven over het drijven van een onderneming.

Autoriteit Consumenten en Markt (ACM) - (750 fte)

Bestuursvoorzitter: *Martijn Snoep (mededinging, juridische zaken, beleid en communicatie)*

Bestuursleden: *Cateautje Hijmans van den Bergh (consumentenbescherming en digitaal), Manon Leijten (energie, telecom en post), Manon Leijten (energie, telecom, vervoer, post en digitaal, economisch bureau), Martijn Ridderbos (Consumenten, Bedrijfsvoering en I-domein)*

In het kort

- De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is een onafhankelijke markttoezichthouder die zich sterk maakt voor goed werkende markten voor alle mensen en bedrijven. Nu en in de toekomst.
- De ACM voert met dat doel in alle markten wettelijke taken uit zoals toezicht op de mededinging en consumentenbescherming, en specifiek toezicht in een aantal sectoren (waaronder energie, telecom, digitaal en post) waarbij zij in sommige gevallen ook regels kan opstellen en tarieven kan vaststellen op basis van een expliciete wettelijke bevoegdheid. De ACM doet dit met een breed scala aan

instrumenten en bevoegdheden en kiest het instrument dat het marktprobleem effectief oplost.

- De ACM geeft gevraagd en ongevraagd advies over de werking van markten en doet vanuit haar missie marktonderzoeken.
- De ACM houdt toezicht op basis van meer dan 20 verschillende Europese en nationale wetten.
- Het collegiale bestuur van de ACM is het onafhankelijke zelfstandig bestuursorgaan. De ruim 800 medewerkers zijn in dienst van EZ en worden samen met de benodigde middelen ter beschikking gesteld van het bestuur.

Wat is ons doel?

De ACM draagt bij aan brede maatschappelijke welvaart door markten goed te laten werken voor alle mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. In goed werkende markten kunnen mensen erop vertrouwen dat bedrijven eerlijk ondernemen. In goed werkende markten concurreren bedrijven volgens de spelregels en benadelen zij niemand met oneerlijke manieren van zakendoen. Mensen en bedrijven kennen de spelregels en weten hoe zij voor hun rechten kunnen opkomen. Markten die goed werken, dragen

bij aan brede welvaart en concurrentievermogen. ACM bewaakt de concurrentie, beschermt consumentenbelangen en reguleert specifieke sectoren, zoals energie, telecom, vervoer en post.

Wat doen we?

De ACM laat markten goed werken en bevordert brede naleving van de spelregels voor vrije en gereguleerde markten met een breed scala aan instrumenten:

- Toezicht en handhaving van spelregels voor mededinging en consumentenbescherming met formele instrumenten zoals boetes, lasten onder dwangsom en toezeggingen; en met informele instrumenten zoals normoverdragende gesprekken en snelle interventies.
- Regulering met het oog op de publieke belangen als betaalbaarheid, kwaliteit, continuïteit en toegankelijkheid in de sectoren Energie, Telecom, Vervoer, Post en Digitale markten. Hieronder valt bijvoorbeeld de tariefregulering van energie- en vervoersnetten, toezicht op toegang en toegangsvoorwaarden tot deze netwerken, en het beoordelen van investeringsplannen van netbeheerders in de energie.
- Toezicht op interne procedures van bedrijven. Onder andere op het gebied van de digitale economie ziet de ACM steeds meer toe op zorgvuldigheidseisen voor bedrijven. Dat betekent dat de ACM steeds vaker toeziet op bedrijfsprocessen en effort based normen.
- Voorlichting aan mensen en bedrijven en (handhavings-) communicatie. De ACM publiceert leidraden om bedrijven duidelijkheid te geven over de invulling van open normen. Via het ACM-loket en de website licht de ACM bedrijven voor over hun rechten en plichten. Aan consumenten geeft de ACM via het loket en de website voorlichting en praktisch advies over hun rechten.
- Algemeen onderzoek naar de werking van markten. De ACM voert marktonderzoeken uit in verschillende sectoren om structurele marktproblemen in beeld te brengen. De

resultaten van marktonderzoeken kunnen we inzetten om ons eigen toezicht beter te richten en verstevigen. En om advies te geven over oplossingen voor marktproblemen, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe of andere regels of juist het intrekken van regels.

- Gevraagd en ongevraagd advies over hoe markten beter kunnen werken. Met de inzichten uit marktonderzoeken en ervaringen van de ACM levert de ACM een bijdrage aan het maatschappelijk debat en adviseert ze de (nationale en Europese) wetgever gevraagd en ongevraagd. Dit doet de ACM onder andere in een jaarlijkse wetgevingsbrief.

Mededingingstoezicht

Marktmacht is een vorm van marktfalen en kan de goede werking van markten verstoren. De ACM treedt op basis van EU-wetgeving en Nederlandse wetgeving op tegen kartels en andere mededingingsbeperkende afspraken en onderzoekt of bedrijven met een economische machtspositie geen misbruik maken van die positie. Wanneer bedrijven (boven een bepaalde omzet) hun activiteiten willen concentreren via een fusie, overname of joint venture, moeten zij dat vooraf melden bij de ACM. De ACM onderzoekt dan de gevolgen voor de concurrentie en kan voorwaarden verbinden aan een fusie of overname als bedrijven te veel macht krijgen. Toetsing vooraf is effectiever dan proberen achteraf het gedrag van ondernemingen met marktmacht te corrigeren. De ACM licht bedrijven ook voor over welke samenwerking wél is toegestaan, bijvoorbeeld met het oog op duurzaamheid of kwaliteit van zorg.

De ACM pleit voor modernisering van de 25 jaar oude Mededingingswet op twee punten, namelijk de bevoegdheid om ook problematische overnames onder de drempelwaardes te kunnen onderzoeken en een uitbreiding van de bestaande marktonderzoeksbevoegdheid met de mogelijkheid om voorschriften op te leggen die de concurrentie stimuleren.

Consumentenbescherming

De ACM ziet op basis van in Nederland geïmplementeerde EU-wetgeving erop toe dat bedrijven geen misbruik maken van

de informatie-asymmetrie tussen bedrijven en consumenten, bijvoorbeeld door misleiding of agressieve verkooppraktijken. Verder ziet de ACM erop toe dat bedrijven specifieke rechten van consumenten respecteren. Denk aan het recht op garantie of de bedenktijd bij een online aankoop. Via het consumentenloket ACM Consuwijzer geeft de ACM praktisch advies aan consumenten over hun rechten. Via dit loket krijgt de ACM ook signalen van wat er speelt bij consumenten.

Sectorspecifiek toezicht

In een aantal sectoren is de ACM de sectorspecifieke markttoezichthouder. Hieronder wordt de rol van de ACM in de energiesector en in de digitale economie toegelicht.

Energie

In de energiesector is de ACM op basis van EU-wetgeving onder andere exclusief bevoegd om de tarieven van de netbeheerders (Tennet, Gasunie, Stedin, Alliander etc) vast te stellen en regels op te stellen voor de toegang tot en kwaliteit van het elektriciteits- en gasnetwerk. Daarnaast stelt de ACM de maximumtarieven vast in de warmtesector en kan de ACM toetsen of de consumententarieven van energieleveranciers redelijk zijn.

De ACM houdt sinds 2022 scherper toezicht op de financiële stabiliteit van energieleveranciers. Ook de energieprijzen en contractvoorwaarden voor consumenten volgt de ACM intensief. De ACM zet zich in voor een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening, nu en in de toekomst. Zo werkt de ACM aan maatregelen om de drukte op het stroomnet in Nederland (netcongestie) aan te pakken. Bijvoorbeeld via regels voor een flexibel gebruik van het net.

Digitaal

De ACM houdt in Nederland toezicht op de naleving van digitale wetten door online platforms en aanbieders. Bedrijven moeten online en offline eerlijk concurreren en consumenten niet misleiden. Voor een innovatieve digitale economie is open en eerlijke toegang tot data noodzakelijk, bijvoorbeeld via Clouddiensten. Samen met de Europese Commissie houdt de

ACM toezicht op zeer grote in Nederland gevestigde online platforms. Zij moeten een transparant en zorgvuldig contentmoderatiebeleid voeren en doeltreffende maatregelen nemen tegen illegale en schadelijke content. Denk bijvoorbeeld aan het tegengaan en bestrijden van illegale haatzaaiende content, malafide buitenlandse inmenging en desinformatie rondom de verkiezingen op hun platform. Ook moeten online platforms rechten van gebruikers beschermen door bijvoorbeeld niet zomaar accounts van gebruikers te blokkeren, content te verwijderen of minder zichtbaar maken. Voor de in Nederland gevestigde platforms is de ACM de Digitale Dienstencoördinator. Om onnodige gaten en overlap in het toezicht te voorkomen is het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders opgericht, waarin digitale toezichthouders themagericht samenwerken.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) - (Circa 2000 fte)

Directeur-Generaal: *Angelique Berg*

Directieleden: *Ankersmit, Erik Bruinsma, Joost Huurman (tevens plvDG), Hanneke Imbens, Erik Logtenberg, Marleen Verbruggen, Harry Wijnhoven*

In het kort

- CBS is hét statistiekbureau van Nederland, leverancier van betrouwbare informatie over de Nederlandse samenleving.
- Een zelfstandig bestuursorgaan, met een wettelijke taak: statistieken voor praktijk, beleid en wetenschap.
- Onafhankelijk waar het gaat om de methoden van onderzoek en de wijze van publicatie – belangrijke voorwaarden voor het vertrouwen in de statistieken die het CBS produceert.
- Een innovatieve kennisorganisatie, die voortdurend nieuwe technologieën en ontwikkelingen toepast op efficiënte wijze de kwaliteit van de gegevens en de onafhankelijke positie te kunnen blijven borgen, met een zo beperkt mogelijke lastendruk.
- Een eigentijdse werkgever, met ruimte voor ontplooiing en ongeveer 2000 gemotiveerde professionals verdeeld over drie vestigingen: Den Haag, Heerlen en Bonaire.

Wat is ons doel?

De missie van het CBS is het samenstellen en publiceren van betrouwbare en samenhangende statistische informatie die inspeelt op de behoefte van de samenleving. De kernwaarden van het CBS zijn daarvan afgeleid: betrouwbaar, objectief en maatschappijgericht. Die positie en missie zijn gestoeld op de wettelijke taak van het CBS: om onafhankelijk en objectief de samenleving met behulp van betrouwbare statistieken in kaart te brengen, daarover te rapporteren en dit efficiënt en betrouwbaar te organiseren.

Wat doen we?

- Statistische informatie produceren over vrijwel alle maatschappelijke thema's: BBP en inflatie, bevolkingsontwikkeling, onderwijs, gezondheid en welzijn, verkeer en vervoer, veiligheid en criminaliteit, arbeidsmarkt en sociale zekerheid, milieu en klimaat, regio en ruimte etc.
- Onze uitkomsten zo goed mogelijk toegankelijk maken voor verschillende soorten gebruik en gebruikers: in tabellen, nieuwsberichten, rapporten, visualisaties, filmpjes, podcasts en ook als machine leesbare open data via een eigen open datakanaal.
- Onder strikte voorwaarden beschikbaar stellen van microdata voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek.
- Overheden ondersteunen bij data gedreven werken.

CBS-meerjarenprogramma 2024-2028: maatschappelijke opgaven centraal

Het meerjarenprogramma van het CBS heeft drie hoofddoelen: maatschappelijke opgaven centraal; toegang tot data vergroten en behoud hoge kwaliteit.

De inhoudelijke focus ligt op de grote maatschappelijke opgaven zoals wonen, armoede, ondermijnende criminaliteit, productiviteit en demografische ontwikkeling. We werken samen met andere organisaties om in de informatiebehoefte te voorzien en zo handvatten te bieden voor beleid.

Een tweede focuspunt is het vergroten van de toegang tot data: we maken de data van het CBS gemakkelijker vindbaar en bruikbaar en we stimuleren en ondersteunen het werken met data. In een wereld met steeds meer data gaan we ethisch om met datavraagstukken.

Om de hoge kwaliteit te behouden, investeren we in hoogwaardig personeel en werken we dus ook aan diversiteit en inclusiviteit, we investeren in IT en waken over de privacy en gegevensbescherming. Bij de verzameling van gegevens gebruiken we slimme methoden en nieuwe technieken, om de regeldruk zoveel mogelijk te beperken.

Nederlandse Organisatie Voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) - (4.178 fte)

CEO: Tjark Tjin-A-Tsoi

CFO: Susan Swarte

COO: Sebo Hofkamp

In het kort

- TNO is een onafhankelijke onderzoeksorganisatie die in 1932 bij wet werd opgericht om natuur- en sociaalwetenschappelijk onderzoek te doen in het algemeen belang, en om deze kennis toepasbaar te maken voor overheden en bedrijven.
- Daarbij heeft TNO de wettelijke taak om op een aantal belangrijke publieke onderzoeksterreinen – zoals op het gebied van Defensie en de Geologische Dienst – de kennisbasis voor de overheid in stand te houden, te versterken en te vernieuwen.
- Eén van de vijf TO2-instituten: instituten voor toegepast onderzoek en ontwikkeling.
- Een organisatie met een omzet van 688 miljoen euro (in 2023), waarvan 340 miljoen euro rijksbijdragen. TNO heeft een personele omvang van ca. 4200 fte en 20 vestigingen verspreid over Nederland.
- Directie I&K heeft een dossierhouder voor TNO die contact onderhoudt.

Wat is ons doel?

TNO's missie is het creëren van impactvolle innovaties voor duurzaam welzijn en welvaart van de samenleving. TNO focust zich op de maatschappelijke uitdagingen gericht op een veilige, gezonde, duurzame en digitale samenleving.

Als onafhankelijke en multidisciplinaire organisatie voor toegepaste wetenschap en technologie speelt TNO een veelzijdige rol. We innoveren, onderzoeken en orkestreren innovatie, in nauwe samenwerking met overheden, bedrijfsleven en andere kennisinstellingen, zowel nationaal als internationaal.

TNO wil haar bijdrage leveren om de totale Nederlandse investeringen in R&D en innovatie te verhogen naar minimaal 3% van het bbp – een toename van 30% (meer dan € 6,7 miljard euro) ten opzichte van 2022, met name door het bedrijfsleven.

Wat doen we?

- De eerste kerntaak is het ondersteunen van de overheid bij het uitvoeren van overheidstaken in het algemene belang. Door onderzoek en advies streeft TNO er enerzijds naar beleidsprocessen te voeden met feiten en wetenschappelijk onderbouwde inzichten. Anderzijds ondersteunt TNO de effectieve en efficiënte uitvoering van overheidstaken, door middel van onderzoek, advies, testen en innovatie. Van onderzoek voor Defensie tot het in kaart brengen van de geologische ondergrond en van beleidsadvies voor alle ministeries tot het ondersteunen van de energietransitie.
- De tweede kerntaak is het bevorderen van het verdienvermogen van de Nederlandse economie en het vergroten van de werkgelegenheid. Dat doen we door middel van toegepast onderzoek, valorisatie, innovatie en samenwerking. TNO innoveert zowel in opdracht van private als publieke organisaties. Daarbij ontwikkelt TNO intellectuele eigendommen waarvoor licenties worden uitgegeven. Ook sticht TNO nieuwe ondernemingen

(spin-offs) rond technologische innovaties, aanvullend op andere vormen van valorisatie. Zo ondersteunt TNO het streven naar een competitieve, innovatieve en dynamische kenniseconomie, die de welvaart van Nederland ook in de toekomst kan garanderen en die daarnaast de financieel-economische slagkracht heeft om de grote maatschappelijke opgaven te financieren.

- Een derde taak van TNO, zoals benoemd in de visie op het toegepast onderzoek, is het beheren van strategische onderzoeksfaciliteiten welke soms uniek zijn in Nederland en deels ook internationaal.

Raad voor Accreditatie (RvA) - (109 fte)

Voorzitter RvB: *Roeland Nieuweboer*

Bestuurder: *Joep de Haas*

In het kort

De stichting Raad voor Accreditatie ('RvA') beoordeelt of instellingen die actief zijn op het gebied van laboratoriumtesten, inspecteren, kalibreren en certificeren aan accreditatienormen voldoen. De taken van de RvA (als privaat ZBO) zijn vastgelegd in de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instansie. Directie MC heeft een dossierhouder voor de RvA die het contact onderhoudt.

Wat is ons doel?

Burgers en bedrijven willen kunnen vertrouwen op de kwaliteit van producten en diensten. Dagelijks stappen we in de trein, de auto of de lift, drinken we water, eten we voedsel en ontvangen we diagnostiek uit het ziekenhuislaboratorium. Dit, zonder ons af te vragen hoe het gesteld is met de veiligheid of de kwaliteit van deze producten en diensten. Deze komen uit alle denkbare sectoren, zoals de maakindustrie, IT, zorg, milieu, transport, bouw of voedingssector.

Om dit vertrouwen voor burgers en bedrijven te realiseren, testen, inspecteren, certificeren, verifiëren en kalibreren een groot aantal bedrijven en instellingen in Nederland al deze producten en diensten. Dit doen ze veelal onder het toezicht

van de RvA. Deze laboratoria en test- en inspectie- en certificeringsbedrijven (conformiteitsbeoordelende organisaties) vormen samen een belangrijke sector in onze economie en samenleving. Een sector die misschien niet altijd even zichtbaar is – in 2023 bijna 2500 bedrijven met een omzet van circa 3,3 mld euro – maar wel als 'third party' een enorme bijdrage levert aan de kwaliteit van ons leven en welzijn. Internationaal spreekt men van de TIC-industrie.

De wijze van testen, inspecteren of certificeren wordt bepaald door private standaarden ofwel normen zoals o.a. ISO- en NEN-standaarden. Zij bieden een effectieve waarborg en zijn ontwikkeld met grote expertise vanuit de verschillende marktsectoren zelf. Het werken met private normen of standaarden noemen wij zelfregulering. In toenemende mate zetten de EC en de Nederlandse wetgever dit van origine private instrument in als alternatief voor of in aanvulling op wetgeving en publiek toezicht. Om een extra waarborg te creëren, vindt het testen, inspecteren en certificeren in toenemende mate onder privaat toezicht plaats. Dit toezicht wordt in Nederland uitgevoerd door de Stichting Raad voor Accreditatie, een private ZBO die met een accreditatieverklaring haar vertrouwen uitspreekt.

Wat doen we?

De wettelijke taak van de RvA bestaat uit het beoordelen van conformiteitsbeoordelende organisaties. De RvA kijkt of deze bedrijven en instellingen competent zijn, consistent in hun bedrijfsvoering en tot een onafhankelijk oordeel kunnen

komen. Als een dergelijke organisatie voldoet aan specifieke (inter)nationale normen geeft de RvA een accreditatieverklaring af. Vervolgens monitort de RvA de organisaties waaraan de verklaring is afgegeven.

Zelfregulering door het gebruik van private standaarden in combinatie met accreditatie draagt bij aan:

- Een overheid die regie blijft voeren en die kwaliteitsborging overlaat aan de kennis en expertise in de marktsectoren zelf. De overheid kan immers onmogelijk alle kennis hebben van ontwikkelingen op technologisch gebied.
- Het breder neerleggen van de verantwoordelijkheid zodat de overheid niet alleen aan zet is.
- Een versnelling van toepasbare innovaties, bijvoorbeeld op het gebied van weerbaarheid, duurzaamheid en in de landbouw, transport en industrie.
- De slagkracht van onze kennis- en maakeconomie waardoor de Nederlandse concurrentiepositie wordt versterkt
- De ondersteuning van het proces van herstel van het vertrouwen in de overheid.

Samenvattend

Voor een veilige en duurzame samenleving is zelfregulering in combinatie met accreditatie een waardevol en flexibel instrument voor de overheid dat het vertrouwen in producten en diensten verrijkt. Accreditatie draagt bij aan een versterkte positie van Europa én de rol van Nederland daarbij.

Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA) - (8 fte)

Algemeen Directeur: *Gertjan ten Broeke*

Bestuursleden: *Johan de Leeuw (Vz), Bert Roukens (plv Vz), Inge Stegmann (lid) en Jos Steeman (lid)*

In het kort

De Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA) is sinds 1978 de centrale, onafhankelijke organisatie voor strategische olievoorraden in Nederland. COVA zorgt voor de aankoop, verkoop en opslag van ruwe olie en olieproducten. Het doel is om de door de minister van EZ opgedragen, wettelijk verplichte, hoeveelheden voorraden ruwe olie en olieproducten met minimale opslagrisico's tegen zo laag mogelijke kosten aan te houden. De strategische olievoorraden kunnen worden ingezet bij nationale of internationale olietekorten, om economische schade te beperken.

Wat is ons doel?

COVA is een rechtspersoon met wettelijke taak (RWT). De taakomschrijving van COVA is vastgelegd in de Wet voorraadvorming aardolieproducten (Wva2012). De minister voor Klimaat en Groene Groei is de verantwoordelijk minister. Overeenkomstig de Wva2012 moeten de statuten en reglementen van COVA worden vastgesteld door de minister. Tevens dient de minister goedkeuring te geven aan de jaarlijkse

begroting en het jaarverslag en wordt jaarlijkse de voorraadplicht vastgesteld en het overeenkomstige deel aan COVA opgedragen door de minister.

Wat doen we?

Nationale crisisorganisatie

COVA is tevens onderdeel van de nationale crisisorganisatie, zoals ook vastgelegd in het Landelijk Crisisplan Olie (LCP-O). De voorraadplicht wordt ingevuld volgens de voorwaarden van het Internationaal Energie Agentschap (IEA) en de Europese Unie (EU). Deze zijn voor Nederland vastgelegd in de Wva2012. Hierin is vastgelegd wat de totale nationale voorraadplicht en welk deel van de olievoorraad het oliebedrijfsleven aan moet houden. COVA is bij wet verplicht het verschil, verreweg het grootste deel, van de nationale voorraadplicht aan te houden. De voorraadplicht wordt zodanig aangehouden dat tijdig naar de markt kan worden uitgeleverd en flexibel op veranderingen in de voorraadplicht kan worden gereageerd.

Markt en beleidsanalyse

In opdracht van KGG behoort markt- en beleidsanalyse sinds 2018 tot het takenpakket van COVA. Vanuit haar actieve rol in de olie- en olieopslag markt beschikt COVA altijd over actuele marktinformatie en vooruitzichten. Deze worden gebruikt om lange termijnontwikkelingen te overzien en ernaar te handelen. Deze informatie wordt gedeeld met het ministerie van KGG als input voor de beleidsvoorbereiding van de overheid.

Governance

De directeur, aangesteld door het bestuur, is verantwoordelijk voor het dagelijks management van COVA en voor de implementatie van het beleid zoals dat is goedgekeurd door het bestuur. Dit resulteert in een onafhankelijke positie op de Nederlandse markt. Bij COVA zijn naast de directeur een aantal medewerkers werkzaam op het gebied van strategie, compliance, operations, control, voorraadadministratie, IT, kennisbeheer met ondersteuning van het secretariaat. De leden van het COVA-bestuur worden benoemd door de minister voor KGG.

Wet voorraadvorming aardolieproducten

De Wva2012 ondergaat op dit moment een traject tot aanpassing naar de huidige tijdsgeest. Relevante onderwerpen hierbij zijn: (i) samenstelling van de strategische voorraad die recht doet aan de transportbrandstoffen in het binnenlands verbruik en het stijgende verbruik van de internationale luchtvaart, (ii) de berekening van de omvang van de nationale voorraadplicht en (iii) de verdeling van deze plicht tussen COVA en het oliebedrijfsleven.

Dit is een uitgave van
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Februari 2026